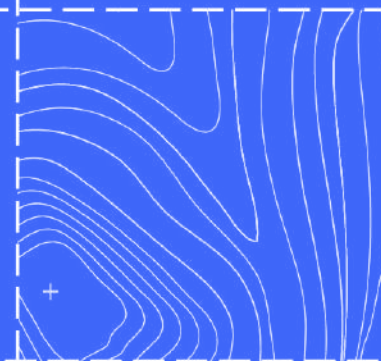

Viešoji erdvė prie Parodų g. 11

ESAMOS SITUACIJOS ANALIZĖ

D A R N U

BLUMA

2025

Pavadinimas:
Viešoji erdvė prie Parodų g. 11: esamos situacijos analizė

Užsakovas:
UAB Darnu Group

Šis atskirojo želdyno, esančio valstybinėje žemėje tarp Parodų g. 11 ir K. Jelskio g. 24, projektas yra vykdomas UAB Darnu Group užsakymu, pagal bendradarbiavimo sutartį su Vilniaus miesto savivaldybės administracija.

Dokumento autoriai:

Gintarė Kapočiūtė, architektė
Giedrius Stogis, architektas
Laura Stumbrienė, ekologė
Gaudrė Znutaitė, architektė

MB Bluma collective
J.K. 305996850
info@bluma.lt
www.bluma.lt

TURINYS

1. ĮVADAS	4
1.1 NAGRINĖJAMA TERITORIJA	4
1.2 FOTOFIKSACIJA	5
2. ISTORINIS KONTEKSTAS	6
2.1 SENIEJI KAIMAI	6
2.2 TERITORIJOS RAIDA NUO XX A. VIDURIO	7
3. GALIOJANČIŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ APŽVALGA	8
3.1 BENDRASIS PLANAS	8
3.2 TERITORIJOS DETALUSIS PLANAS	8
3.3 SKLYPAS	8
3.4 KULTŪROS PAVELDO VERTYBĖS	9
3.5 SAUGOMOS TERITORIJOS	9
3.6 GAMTINIS KARKASAS	9
3.7 INŽINERINIAI TINKLAI	9
4. RELJEFAS, DIRVOŽEMIS	10
4.1 RELJEFAS	10
4.2 DIRVOŽEMIS	10
5. APLINKOS KOKYBĖ	11
6. EKOLOGINĖ ANALIZĖ	12
6.1 ARBORISTINIS MEDŽIŲ VERTINIMAS	12
6.2 AUGMENIJOS RŪŠYS	13
6.3 GYVŪNŲ RŪŠYS	16
6.4 ISTORINĖ SAUGOMOS KERPĖS RADAVIETĖ	17
6.5 INVAZINĖS IR SVETIMŽEMĖS RŪŠYS	17
7. NUMATOMAS KONTEKSTAS	18
7.1 URBANISTINĖ VIZIJA	18
7.2 KVARTALO ĮSDĖSTYMAS	19
8. KAIMYNYSTĖS FUNKCINIAI RYŠIAI IR JUDĖJIMO SRAUTAI	22
8.1 ESAMI FUNKCINIAI RYŠIAI	22
8.2 NUMATOMI FUNKCINIAI RYŠIAI	23
8.3 ESAMI JUDĖJIMO SRAUTAI	24
8.4 NUMATOMI JUDĖJIMO SRAUTAI	25
9. GRETA NUMATOMA BENDRUOMENĖS ERDVĖ	26
10. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS	29
11. BIBLIOGRAFIJA	30

1. ĮVADAS

1.1 NAGRINĖJAMA TERITORIJA

Nagrinėjama teritorija yra pietvakarinėje Vilniaus m. dalyje, Lazdynų seniūnijoje. Teritorija iš rytų ir vakarų ribojama sklypų K. Jelskio g. 24 ir Parodų g. 11.

Sklype Parodų g. 11 šiuo metu vyksta daugiabučių gyvenamųjų namų statybos („Sakai“ II etapas, statytojas UAB „Darnu group“). Sklype K. Jelskio g. 24 yra suprojektuoti daugiabučiai gyvenamieji namai ir šiuo metu vyksta viešinimo su visuomene procedūra („Sakai“ III etapas, statytojas UAB „Darnu group“).

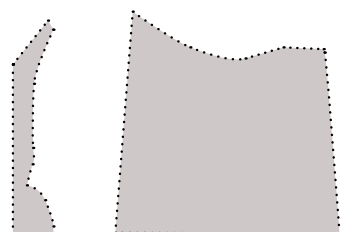
Šiaurinėje teritorijos pusėje šiuo metu yra pėsčiųjų takas, kurį artimoje ateityje yra numatoma rekonstruoti, įrengiant važiuojamąją dalį, kuri užsibaigs akligatviu, o toliau bus tęsiama tik esama pėsčiųjų trasa su lygiagrečiai jos naujai įrengiamu dviračių taku.

Už tako sklype K. Jelskio g. 26 projektuojami daugiabučiai gyvenamieji namai („Sakai“ IV etapas, statytojas UAB „Darnu group“).

Pietinėje pusėje teritorija ribojasi su „Litexpo“ parodų centru.

Aplinkinėse teritorijose gausu gamtos elementų - pievų, natūralių šlaitų, medžių ir miško masių. Svarbiausi traukos objektai - Neries upė, jos dešiniajame krante, visai šalia nagrinėjamos teritorijos esantis Karoliniškių kraštovaizdžio draustinis ir Plikakalnio atodanga. Greta nagrinėjamos teritorijos taip pat eina „100 km aplink Vilnių“ trasa.

Greta esančios gyvenamųjų namų kaimynystės yra išsidėsčiusios Neries upės terasose - ant viršutinės terasos yra Lazdynų mikrorajonas, o žemesnėse terasose šiuo metu vyrauja mišrus, daugiausiai sodybinis individualių namų užstatymas ir visuomeninės paskirties parodų rūmų pastatai.

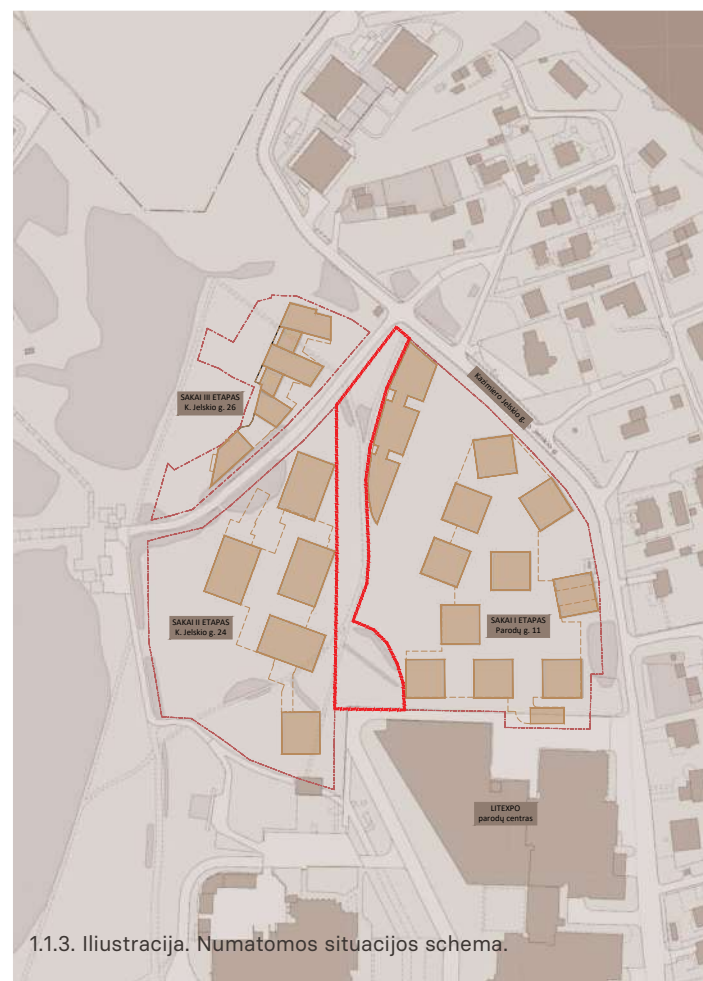

1.1.1. Iliustracija. Teritorijos dydžio palyginimas su Lukiškių aikšte.

Viešoji erdvė prie Parodų g. 11

1.1.2. Iliustracija. Teritorijos vieta mieste.

1.1.3. Iliustracija. Numatomos situacijos schema.

1.1.4. Iliustracija. Esamos situacijos schema.

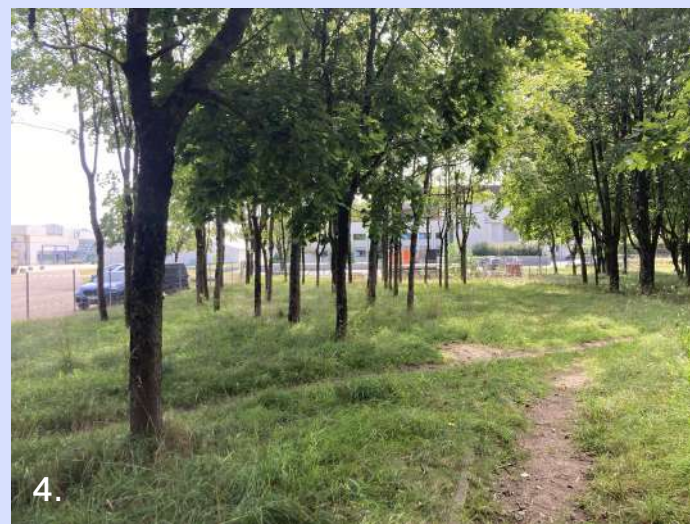
1. ĮVADAS

1.2 FOTOFIKSACIJA

Fotofiksacijos buvo atliktos 2025 m. rugpjūčio 29 d. ir rugsėjo 4 d.. Tuo metu sklypo Parodų g. 11 teritorija jau buvo aptverta statybine tvora, joje buvo pradedami statybų darbai. Sklypo K. Jelskio g. 24 teritorija buvo apaugusi tankia, aukšta augalija, todėl priėjimas iš jos pusės buvo ribotas.

Viešoji erdvė prie Parodų g. 11

2. ISTORINIS KONTEKSTAS

2.1 SENIEJI KAIMAI

Lazdynų seniūnija užima apie 990 ha, o urbanistiškai vertingi Lazdynai – tik kiek per 180 ha. Senųjų kaimų užstatytos teritorijos – visai mažytės. Bukčių, Lazdynų (Leszcynka, Leszczynniki), Miškinių kaimai pažymėti dar cariniame 1872 m. Vilniaus žemėlapyje. Arčiau Plikakalnio atodangos buvo Aukštutinių Šaltūnų kaimas (Vėžienė, 2020).

Iki 1933 m. šioje Vilniaus dalyje lapuočių miškai buvo retenybė, randami tik Karoliniškių griovose, paupiuose. Antrojo pasaulinio karo metais, 1942 m. miškai atsitraukė nuo Neries Bukčiuose, o ties Šaltūnų kaimu (prie dab. „Litexpo“ parodų rūmų) buvo plikas šlaitas.

2.1.1. Iliustracija. Istorinių žemėlapių fragmentai (Godienė, 2020).

2.1.2. Iliustracija. Vaizdas netoli nagrinėjamos teritorijos, perteikiantis įvairius kaimynystės sluoksnius: tebeegzistuojantį sodybinį užstatymą, 2018 m. pastatytus Neries ardy daugiaabučius namus, už jų stūksantį Karoliniškių kraštovaizdžio draustinį ir televizijos bokštą kaimynystėje (nuotr. G. Kapociūtė).

2. ISTORINIS KONTEKSTAS

2.2 TERITORIJOS RAIDA NUO XX A. VIDURIO

Ketvirtojo mikrorajono (dab. Lazdynų, Ryto ir Ažuolo seniūnaitijos) statybos prasidėjo 1970 m.. Rytinėje mikrorajono dalyje tuo metu buvo Šaltūnų kaimas, kuriame esančias devynias sodybas nuspręsta nugriauti. Pietinėje teritorijos dalyje buvo pušynas, o pietrytinėje dalyje tarp Laisvės pr. ir Erfurto žiedo – individualūs sodai ir nedidelės lapuočių bei spygliuočių grupės. Pietvakarinėje pusėje pušynas buvo praplėstas, pasodinant naujas pušis bei dideles ąžuolų ir kitų lapuočių grupes, kad žaliasis masyvas susijungtų su Neries šlaitų želdiniais (Vėžienė, 2020).

Intensyvesnė šios teritorijos plėtra prasidėjo XIX a. antroje pusėje, kai 1980 m. pastatyti „Litexpo“ parodų rūmų (tuo metu – Liaudies ūkio pasiekimų parodos rūmai) Centriniai rūmai (arch. Edmundas Stasiulis). Pastatas rekonstruotas 2017 m. (arch. Paleko architektų studija). Vėliau pastatyti kiti paviljonai, o 2006 m. duris atvėrė naujas modernus paviljonas (Arch. Paleko architektų studija).

Šiauriau, šalia Litexpo parodų rūmų ne vienerius metus buvo įsikūręs kempingas.

Leidinyje „Modernizmo sodas: Lazdynų apželdinimo projektas“ (Orižauskas, 2022), rašoma, kad „Lazdynų apželdinimas buvo suprojektuotas želdynų projektuotojos, dendrologės Valentinos Šimukonytės (1932–2015) ir Miestų statybos projektavimo instituto Želdynų projektavimo grupės. V. Šimukonytė šiai grupei, kuri be Lazdynų dar parengė ir Karoliniškių, Šeškinės, Viršuliškių, Pašilaičių gyvenamųjų rajonų, Pavilnių regioninio parko ir

Žaliųjų ežerų draustinio apželdinimo projektus, vadovavo 1967–1988 m.“ Nors ir nepavyko rasti tai patvirtinančios informacijos, labai tikėtina, kad žaliosios erdvės šalia „Litexpo“ apželdinimo projektą taip pat rengė dendrologė V. Šimukonytė.

Apželdinimo autorius, suprasdamas vietos kontekstą, šioje teritorijoje sąmoningai kūrė darnią jungtį tarp naujo užstatymo ir natūralių želdynų (Karoliniškių draustinio masyvo). Jau minėtoje knygoje taip pat rašoma: Lazdynų „apželdinimo projekte nurodyta, kad rajone kartu su kitomis medžių rūšimis sodintos taip pat laukinės kriaušės ir obelys. Šio sumanymo rezultatas – labai keistas lietuviškam sodžiui būdingų medžių bei krūmų ir dekoratyvių, modernaus gyvenamojo rajono įvaizdį kuriančių introdukuotų augalų rūšių derinys. Lazdynuose apželdinimui panaudoti mūsų akiai įprasti karpotieji beržai, paprastieji klevai, paprastieji šermukšniai, vėlyvosios ievos, svyruoklinės formos baltieji gluosniai, virbiniai gluosniai, paprastieji kaštonai, paprastosios alyvos, kalniniai serbentai, sodiniai putiniai, o šį asortimentą papildė „madingesni“ šių augalų pakaitalai: raudonieji ąžuolai, svyruoklinės formos paprastieji šermukšniai, Švedlerio formos paprastieji klevai, ginaliniai arba totoriniai klevai, baltažiedės robinijos, geltonieji žirnmedžiai, auksuotieji serbentai, japoniniai svarainiai, japoninės, Bumaldo, Biliardo lanksvos ir pan.“ (Orižauskas, 2022). Kai kurios iš šių augalų rūšių yra sutinkamos ir nagrinėjamoje teritorijoje (detalesnį aprašymą žr. skiltyje *Augalų rūšys*). Dar viena iš svarbių Lazdynų rajono apželdinimo idėjų – „parinkti augalus taip, kad kiekvienu metų laiku rajone būtų spalvingų žydinčių ar uogas bei vaisius vedančių augalų“ (Orižauskas, 2022).

2.2.1. Iliustracija. „Litexpo“ parodų centras (nuotr. Wikipedia).

2.2.2. Iliustracija. Parodų g. 11 teritorijoje veikęs kempingas 2017 m. (nuotr. Tripadvisor).

2.2.3. Iliustracija. Kiek vakariau nuo nagrinėjamos teritorijos, ant aukštutinės Neries terasos naujai pastatyti Lazdynų mikrorajono namai 1975 m.. Nuotraukoje matomi laiptai link Lazdynų ir dabartinio lopšelio–darželio „Obelėlė“ pastatas (nuotr. A. M. Sutkus).

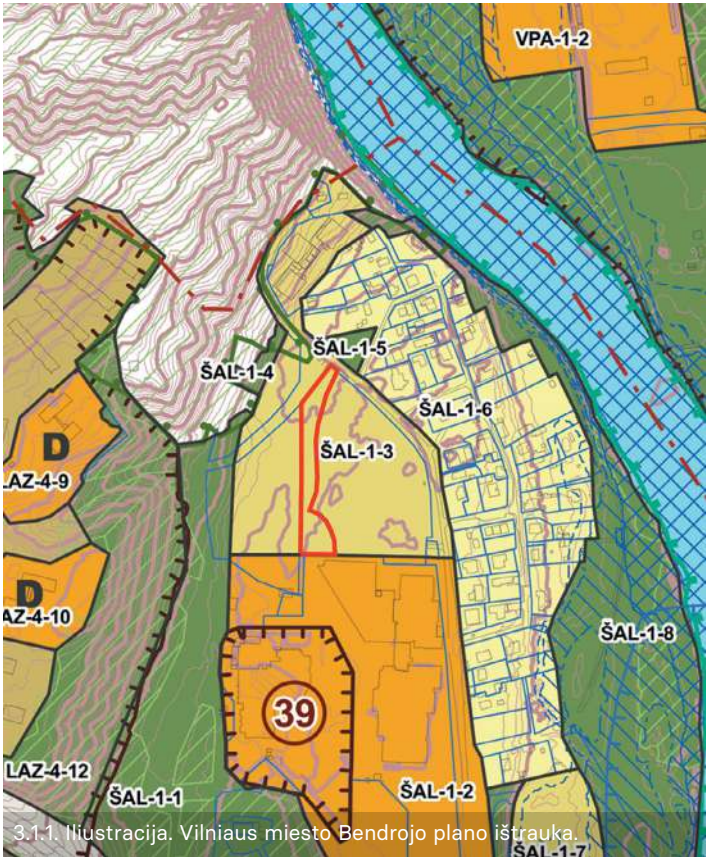
3. GALIOJANČIŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ APŽVALGA

3.1 BENDRASIS PLANAS

Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos Bendrajame plane nagrinėjama teritorija priskirta mažo užstatymo intensyvumo gyvenamoji zona (Kvartalo numeris – ŠAL-1, Funkcinės zonos numeris - ŠAL 1-3).

Numatyta pagrindinė žemės naudojimo paskirtis: kitos paskirties žemė (KT). Numatyti galimi žemės naudojimo būdai: G1 - Vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų teritorijos; G2 - Daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijos; K - Komeracinės paskirties objektų teritorijos; V - Visuomeninės paskirties teritorijos; R - Rekreacinės teritorijos; B - Bendro naudojimo (miestų, miestelių ir kaimų ar savivaldybių bendro naudojimo) teritorijos; I2 - Susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos; E - Atskirųjų želdynų teritorijos savivaldybių bendro naudojimo) teritorijos.

Teritorijai ar jos daliai (pagal BP Gamtinio karkaso schemą) taikyti Gamtinio karkaso nuostatų reikalavimus; Teritorijai ar jos daliai (pagal BP brėžinį Geomorfologiniai gamtinio karkaso elementai) taikyti Šlaitų apsaugos ir tvarkymo reglamentą.

3.1.1. Ilustracija. Vilniaus miesto Bendrojo plano ištrauka.

3.2 TERITORIJOS DETALUSIS PLANAS

Teritorijai galioja „Lazdynų rajono žemutinės terasos detaliojo plano sprendinių koregavimas apie 7,5 ha teritorijoje inicijavimo sutarties pagrindu“. Reg. Nr. K-VT-13-23-24, Reg. data: 2024-02-05 detalusis planas.

Pagrindinė žemės naudojimo paskirtis: Kitos paskirties žemė. Žemės naudojimo būdas: Atskirųjų želdynų teritorijos (E).

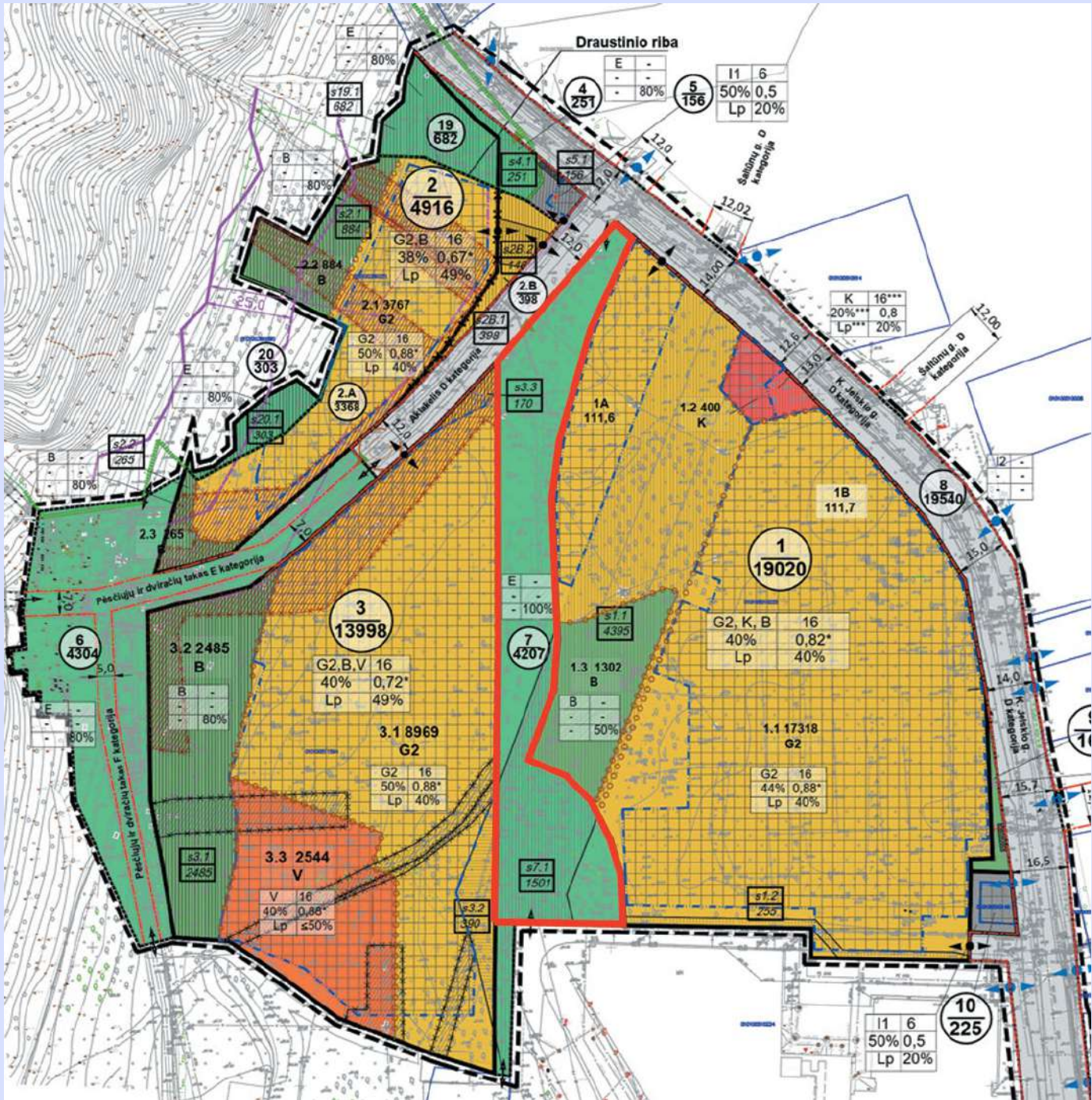
Priklausomųjų želdynų ir želdinių dalys: 100 proc.

Kiti reglamentai: Specialiosios žemės naudojimo sąlygos: Aerodromo apsaugos zonos (III skyrius, pirmas skirsnis); Elektros tinklų apsaugos zonos (III skyrius, ketvirtasis skirsnis); Vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonos (III skyrius, dešimtas skirsnis); Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonos (VI skyrius, vienuoliktasis skirsnis).

Servitutas – teisė tiesti, aptarnauti, naudoti požemines, antžemines komunikacijas (tarnaujantis, kodas 222).

3.3 SKLYPAS

Nagrinėjamas sklypas nėra suformuotas kadastriniais matavimais, jis yra valstybinės žemės plotas įsiterpęs tarp kitų privačių sklypų. Sklype gausu medžių ir krūmų, kurie užaugę savaime ar sodinti pagal LITEXPO teritorijos apželdinimo planą (detalesnį aprašymą žr. Istorinis kontekstas). Medžiai ir krūmai auga pavieniui arba tankiomis grupėmis, o tarp jų įsiterpę tušti žemės ploteliai, kuriuose auga laukinės žolės, sukuria atvirų ir uždarytų erdvių efektą. Fotofiksacijose matomi kažkada čia buvusio tako fragmentai, yra keletas vietos gyventojų ir lankytojų išmintų praėjimų (žr. Fotofiksacijos).

3.2.1. Ilustracija. Teritorijos detaliojo plano ištrauka.

3. GALIOJANČIŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ APŽVALGA

3.4 KULTŪROS PAVELDO VERTYBĖS

Sklypas nepatenka į nekilnojamųjų kultūros vertybių teritoriją bei apsaugos zonas. Artimiausios paveldo vertybės – visai šalia nuo sklypo esantys Vilniaus parodų rūmai (kodas 15893) ir Vilniaus miesto dalis, vad. Lazdynais (kodas 16079). Sklypo sprendiniai poveikio šioms paveldo vertybėms neturės.

3.5 SAUGOMOS TERITORIJOS

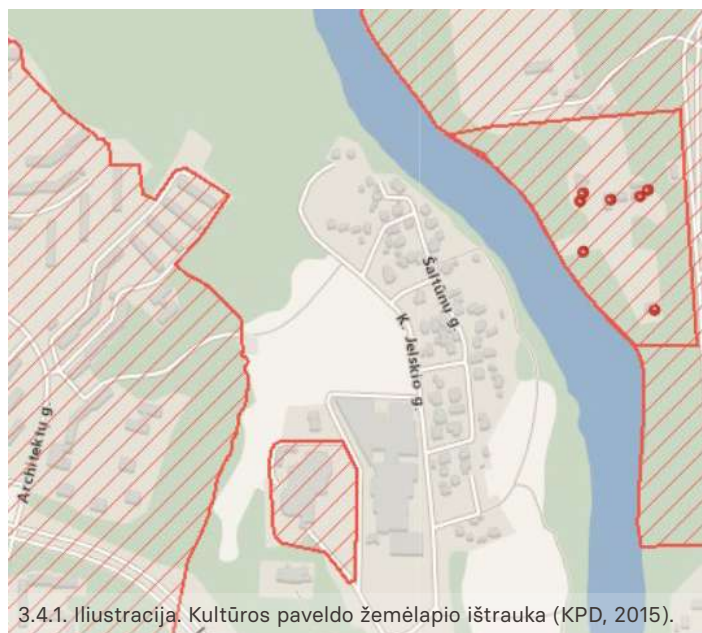
Nagrinėjamoje teritorijoje nėra saugomų teritorijų bei jų apsaugos zonų. Sklypas nepatenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritoriją.

Šalia yra šios saugomos ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos ir gamtos paveldo objektas:

- Valstybinis Karoliniškių kraštovaizdžio draustinis (identifikavimo kodas Saugomų teritorijų valstybės kadastrė: 0230100000037) (pažymėta žaliai). Artimiausias atstumas iki šios teritorijos apie 15 m.
- Geologinis gamtos paveldo objektas - Plikakalnio atodanga (identifikavimo kodas Saugomų teritorijų valstybės kadastrė: 0310100020026) (pažymėta geltonai). Artimiausias atstumas iki šios teritorijos apie 230 m.
- Botaninis gamtos paveldo objektas Lazdynų liepa (identifikavimo kodas Saugomų teritorijų valstybės kadastrė: 0310505050027) (pažymėta pilkai). Artimiausias atstumas iki šio objekto apie 200 m.
- Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos Buveinių apsaugai svarbi teritorija (BAST) „Neries upė“ (vietovės kodas LTVIN0009) (pažymėta mėlynai), artimiausias atstumas iki šios teritorijos apie 200 m.

Projekto sprendiniai nagrinėjamoje teritorijoje neturės tiesioginio ryšio su šiomis saugomomis ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijomis, saugomais gamtos paveldo objektais ir nedarys poveikio šiose teritorijose saugomoms vertybėms.

Rengiant teritorijos sutvarkymo sprendinius, svarbu atsižvelgti į šalia esančias saugomas ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas, šalia esančius gamtos paveldo objektus. Šie traukos objektai yra svarbūs visuomenei, todėl būtina užtikrinant prieigą, prie jų, numatant reikalingas jungtis su esama ir planuojama vystyti infrastruktūra.

3.4.1. Iliustracija. Kultūros paveldo žemėlapių ištrauka (KPD, 2015).

3.5.1. Iliustracija. Aplinkinių saugomų teritorijų ir objektų schema.

3.6 GAMTINIS KARKASAS

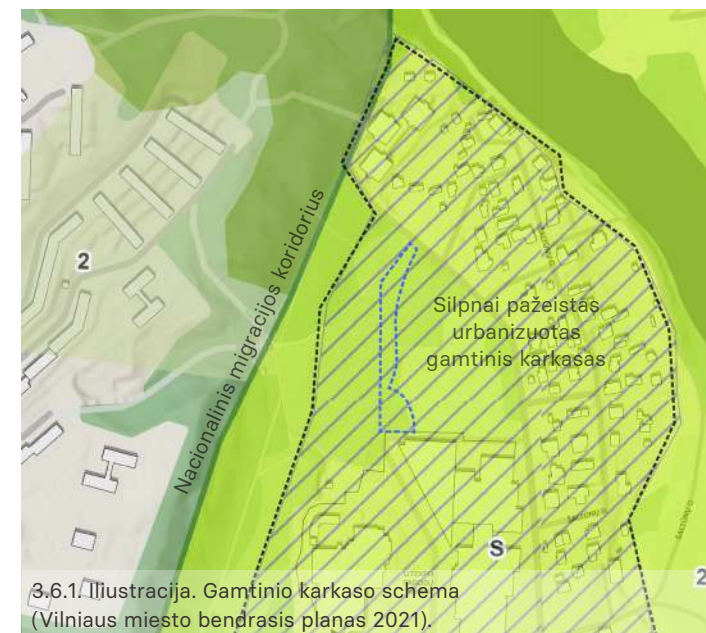
Teritorija yra urbanizuoto gamtinio karkaso zonoje ir patenka į nacionalinės svarbos Neries migracinį koridorių. Jos geoeekologinis potencialas yra silpnai pažeistas, todėl, atsižvelgiant į gamtinio karkaso nuostatus ir tai, kad greta esantys, taip pat į gamtinį karkasą papuolantys sklypai bus urbanizuojami, šioje teritorijoje yra ypač svarbu kuo labiau prisidėti prie kraštovaizdžio ekologinės pusiausvyros užtikrinimo, ekosistemų stabilumo palaikymo ir stiprinimo, biologinės įvairovės didinimo.

Svarbu užtikrinti šiukšlių pašalinimą, invazinių augalų ir gyvūnų naikinimą, kuo natūresnės augalijos išsaugojimą ir esamų želdynų stiprinimą, taip sudarant sąlygas natūraliam augalų bendrijų ir gyvūnų populiacijų ir jų migracijos kelių formavimuisi.

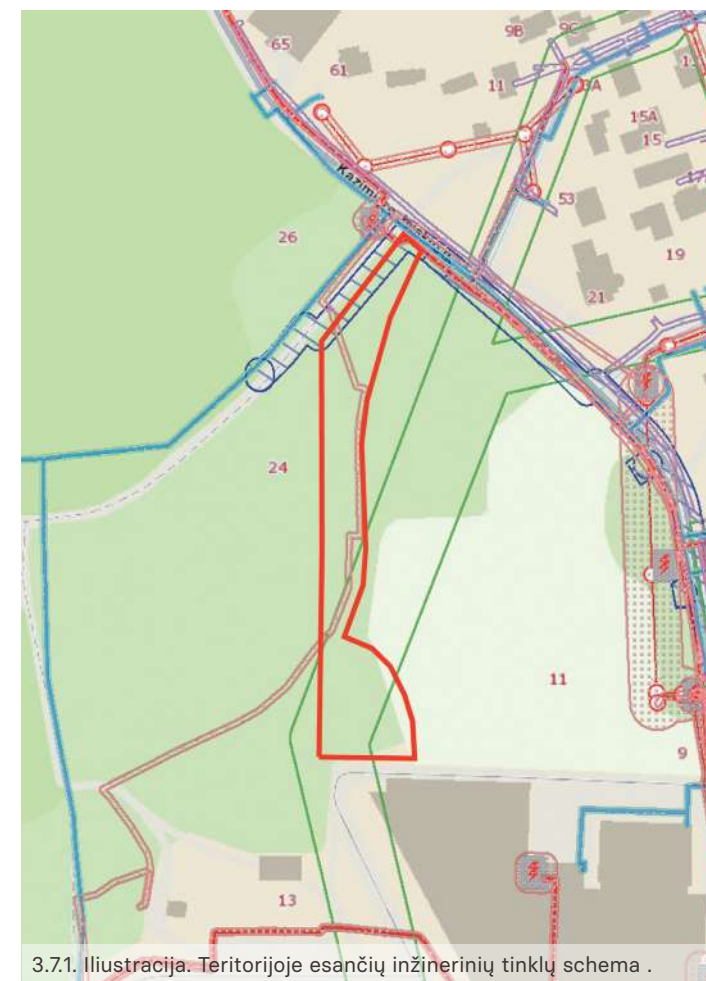
3.7 INŽINERINIAI TINKLAI

Nagrinėjamą teritoriją šiuo metu kerta Slėginė buitinių ir gamybinių nuotekų trasa (pažymėta žaliai), Žemos įtampos elektros tinklai (pažymėta raudonai), Vandentiekio tinklai (pažymėta mėlynai).

Šiems inžineriniams tinklams taikomos apsaugos zonos. Apsaugos zonose negalima pastatų statyba, taip pat ribojamas medžių sodinimas. Parenkant augalų tipus ir sodinimo vietas būtina atsižvelgti į inžinerinių tinklų vietą ir apsaugos zonas.

3.6.1. Iliustracija. Gamtinio karkaso schema (Vilniaus miesto bendrasis planas 2021).

3.7.1. Iliustracija. Teritorijoje esančių inžinerinių tinklų schema.

4. RELJEFAS, DIRVOŽEMIS

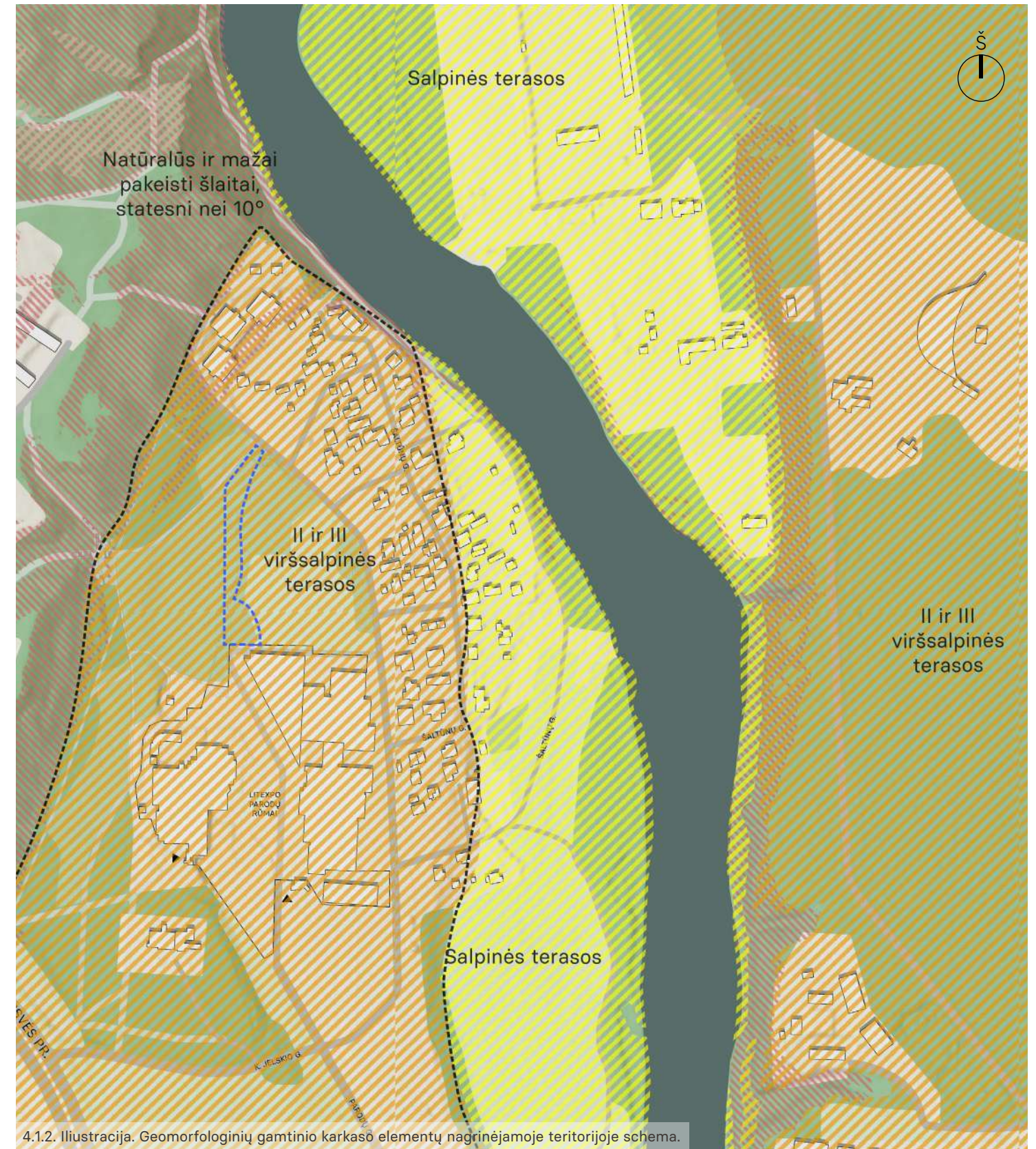
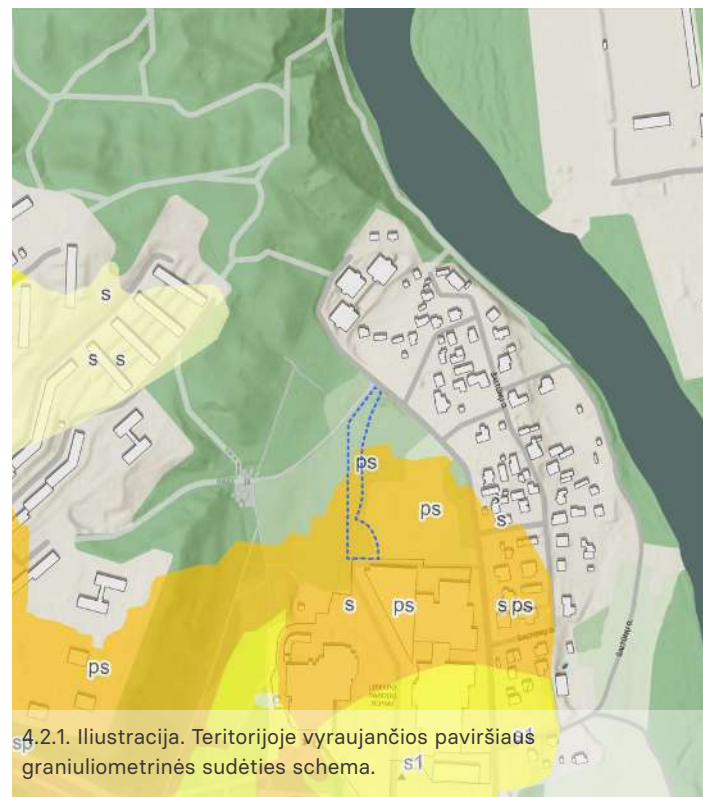
4.1 RELJEFAS

Nagrinėjama teritorija yra sąlyginai plokščia, tačiau ją supa išraiškingo reljefo kraštovaizdis. Čia, sąlyginai nedideliame atstume, matomas perėjimas iš aukštesnės III-iosios Neries terasos, natūraliais šlaitais besileidžiančios link I-osios ir II-osios terasų, kuriose yra išsidėsčiusi nagrinėjama teritorija, o dar žemiau - link potvynio rizikos zonoje esančios salpinės terasos ir Neries upės.

4.2 DIRVOŽEMIS

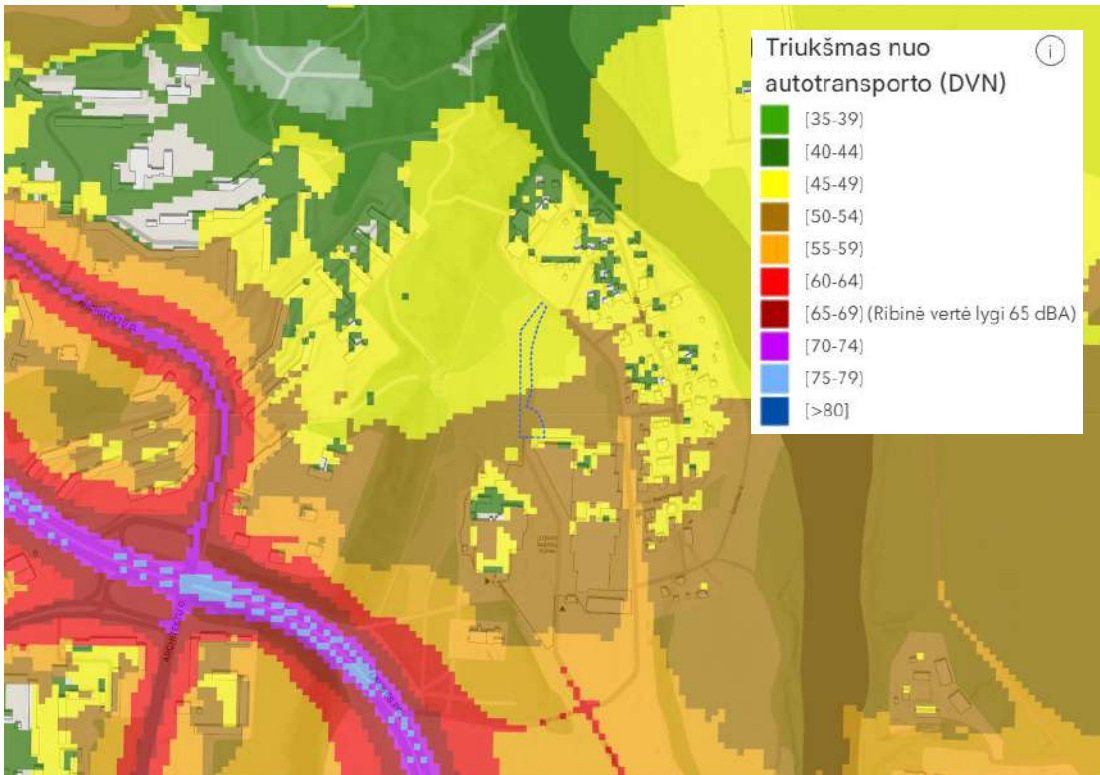
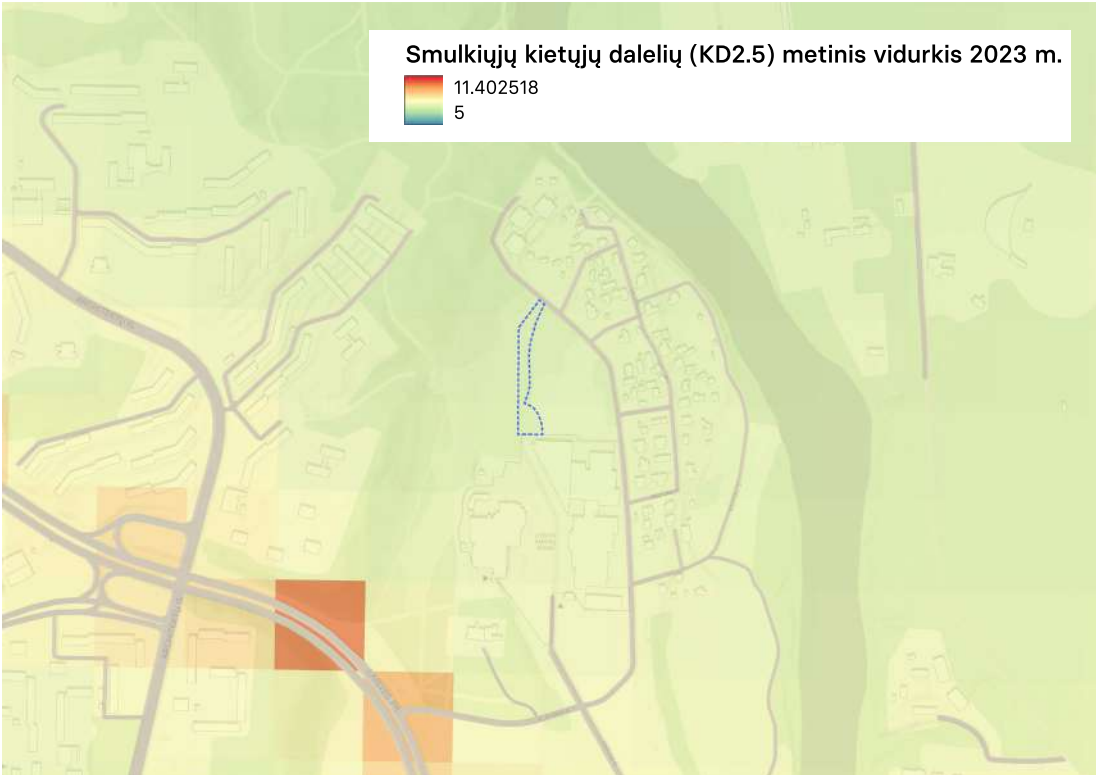
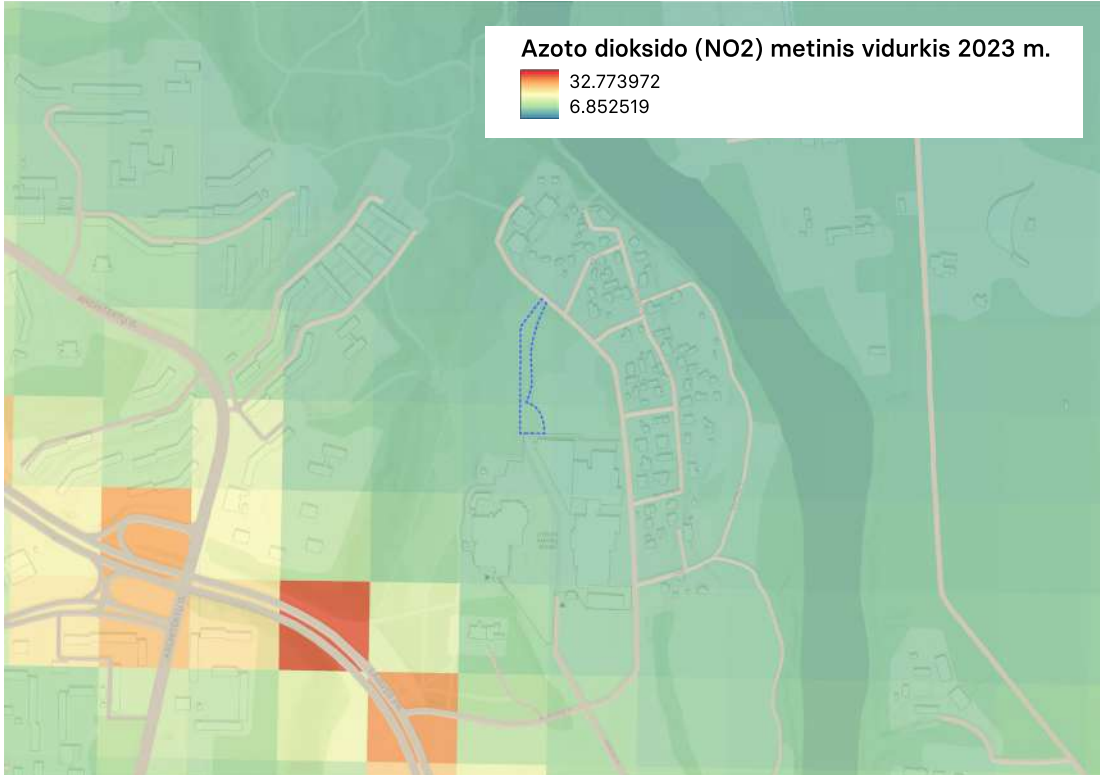
Remiantis Dirvožemio duomenų baze (DIRV_DR10LT), didžiojoje dalyje nagrinėjamos teritorijos vyrauja priemolis.

5. APLINKOS KOKYBĖ

Teritorija šiuo metu pasižymi gera aplinkos kokybe. Jos gretimybėse nėra potencialių taršos židinių. Artimiausias taršos šaltinis yra Laivės pr. vykstantis automobilių eismas, tačiau dėl gana didelio atstumo, nagrinėjamoje teritorijoje tiek kietųjų dalelių, tiek azoto dioksido taršos lygis yra sąlyginai žemas.

Foninė triukšmo tarša, kurią daugiausiai taip pat generuoja Laisvės pr. vykstantis eismas, taip pat yra nežymi.

6. EKOLOGINĖ ANALIZĖ

6.1 ARBORISTINIS MEDŽIŲ VERTINIMAS

Nagrinėjamoje teritorijoje yra 110 medžių. Didžiausios medžių grupės susitelkusios šiaurinėje ir pietinėje nagrinėjamos teritorijos dalyje. Daugiausiai paplitę Paprastasis klevas (*Acer platanoides*), Mažalapė liepa (*Tilia cordata*), Švelnioji gudobelė (*Crataegus mollis*), Uosialapis klevas (*Acer negundo*), Paprastasis ąžuolas (*Quercus robur*), Trakinis klevas (*Acer campestre*), Karpotasis beržas (*Betula pendula*), Paprastasis uosis (*Fraxinus excelsior*).

Dauguma medžių yra vidutinės būklės (paž. žaliai) ir keletas nepatenkinamos būklės (paž. rudai). Medžiai yra įvairaus amžiaus, sodinti arba savaime išaugę iš atžalų ar sėklų. Nagrinėjamos teritorijos centre yra medžių grupė, kuri arboristiniame vertinime pažymėta kaip „žuvę/ nepatenkinamos būklės želdiniai“.

Siūlomos/būtinės arboristinės/tvarkymo priemonės - lajos priežiūros genėjimas, kodominantinių kamienų suaugimo būklės monitoringas, kamienų suaugimo būklės monitoringas. Kai kuriems medžiams rekomenduotinas augavietės gerinimas (revitalizacija).

Pagal arboristo rekomendacijas siūloma šalinti klevą (paž. raudonu X, nr. 62).

Atliekant arboristo siūlomas tvarkymo priemones, rekomenduojama arboristo priežiūra ir konsultacija, kad nebūtų pažeistos želdinių gyvybinės funkcijos ir būtų užtikrintas tinkamas visų rekomenduotų priemonių įgyvendinimas. Saugomame šaknų plote draudžiama sandėliuoti statybines medžiagas ir gruntą, įvažiuoti mechanizuotomis transporto priemonėmis ar jas ten statyti.

Arboristinio vertinimo metu teritorijoje gamtos paveldo (medžiai, rieduliai, reljefo formos ir kt.) objektų nenustatyta. Medžių inventorizacija ir arboristinis įvertinimas atlikti 2023 m. vasario mėn., darbus atliko arboristas Arnas Švelnikas.

6.1.1. Iliustracija. Ištrauka iš teritorijos arboristinio vertinimo.

6.2 AUGMENIJOS IR GRYBIJOS RŪŠYS

Kaip minėta arboristiniame medžių vertinime, teritorijoje gausu lapuočių ir spygliuočių medžių (paprastųjų klevų (*Acer platanoides*), drebulių (*Populus tremula*), mažalapių liepų (*Tilia cordata*), paprastųjų ąžuolų (*Quercus robur*), raudonųjų ąžuolų (*Quercus rubra*), baltalksnių (*Alnus incana*), eglų (*Picea sp.*) ir kt. Brandūs medžiai ypač vertingi biologinės įvairovės požiūriu, tačiau daugelis jų yra vidutinės būklės, tankiai suaugusiomis medžių lajomis.

Kai kurie medžiai ir krūmai nagrinėjamoje teritorijoje sodinti grupėmis (paprastieji ąžuolai (*Quercus robur*)), raudonieji ąžuolai (*Quercus rubra*), eglės (*Picea sp.*), baltaugės meškytės (*Symphoricarpos albus*), gluosnialapės lanksvos (*Spiraea salicifolia*), sedulos (*Cornus sp.*). Teritorijoje yra paprastųjų lazdynų (*Corylus avellana*). Jų vaisiais minta voverės, todėl, tvarkant teritoriją, svarbu į tai atsižvelgti ir palikti pakankamą kiekį lazdynų.

Teritorijoje esančios pievos ir jų žoliniai augalai yra labai svarbios buveinės, jose telkiasi didelė atviroms teritorijoms būdingų rūšių įvairovė. Šios buveinės taip pat atlieka svarbų reguliacinį vaidmenį: neleidžia lietaus vandeniui greitai nutekėti, saugo dirvožemį nuo perdžiūvimo, mažina oro temperatūrą. Teritorijoje esantys žolynai šiuo metu apleisti, neprižiūrimi, pradėję estetinį vaizdą, vietomis auga invaziniai augalai, dauginasi invaziniai šliužai.

Paprastoji jonažolė
(*Hypericum perforatum*)

Vaistinis valerijonas
(*Valeriana officinalis*)

Stambialapė žiognagė
(*Geum macrophyllum*)

Ankštenė
(*Scleroderma sp.*)

Lendrūnas
(*Calamagrostis sp.*)

Paprastasis ligustras
(*Ligustrum vulgare*)

Paprastoji trūkažolė
(*Cichorium intybus*)

Baltasis šakinys
(*Silene latifolia*)

Paprastasis ežėinis
(*Echium vulgare*)

Didžioji ugniažolė
(*Chelidonium majus*)

Paprastoji žemuogė
(*Fragaria vesca*)

Mažasis vingiris
(*Thalictrum minus*)

6.2.1. Iliustracija. Teritorijoje 2025 m. rugsėjo 13 d. stebėtos augalų rūšys/gentys (nuotr. L. Stumbrienė, jei nenurodyta kitaip).

6. EKOLOGINĖ ANALIZĖ

Baltauogė meškytė
(*Symphoricarpos albus*)

Paprastoji gervuogė
(*Rubus caesius*)

Bervidis
(*Scrophularia sp.*)

Šliaužiančioji šilingė
(*Lysimachia nummularia*)

Vienagraižė vanagutė
(*Pilosella officinarum*)

Rūgtis
(*Polygonum sp.*)

Paprastasis kietis
(*Artemisia vulgaris*)

Paprastoji garšva
(*Aegopodium podagraria*)

Karpažolė
(*Euphorbia sp.*)

Raudonasis dobilas
(*Trifolium pratense*)

Baltažiedis barkūnas
(*Melilotus albus*)

Vikis
(*Vicia sp.*)

Veronika
(*Veronica sp.*)

Nakviša
(*Oenothera sp.*)

Sidabražolė
(*Potentilla sp.*)

6. EKOLOGINĖ ANALIZĖ

Paprastoji šunažolė
(*Dactylis glomerata*)

Lipikas
(*Galium sp.*)

Paprastoji rykštenė
(*Solidago virgaurea*)

Paprastasis ąžuolas
(*Quercus robur*)

Obelis
(*Malus sp.*)

Kriaušė
(*Pyrus sp.*)

Gudobelė
(*Crataegus sp.*)

Totorinis klevas
(*Acer tataricum*)

Trakinis klevas
(*Acer campestre*)

Baltalksnis
(*Alnus incana*)

Juodauogis šėivamedis
(*Sambucus nigra*)

Sedula
(*Cornus sp.*)

Europinis ožekšnis
(*Euonymus europaeus*)

Paprastasis apynys
(*Humulus lupulus*)

Gluosnialapė lanksva
(*Spiraea salicifolia*)

6.3 GYVŪNŲ RŪŠYS

Vos už 15 metrų esančiame Karoliniškių kraštovaizdžio draustinyje – valstybinės reikšmės saugomoje teritorijoje – ornitologai yra užfiksavę apie 50 paukščių rūšių. Šios rūšys taip pat gali atskristi, maitintis ar perėti ir mūsų nagrinėjamoje teritorijoje. Tai įprastos parko rūšys (zylės, liepsnelės, bukučiai, geniai, kėkštai ir kt.).

Tvarkant želdinius, turi būti išsaugotos kuo daugiau skirtingų vietinių ornitochorinių augalų rūšių (gudobelių, šeivamedžių ir kt.). Taip pat, svarbu išsaugoti brandžius, drevėtus medžius, kuriuose galėtų perėti įvairūs paukščiai, pvz. juodoji meleta (*Dryocopus martius*).

Pažymėtina, kad 2024 m. Vilniaus mieste pirmą kartą atlikta paukščių stebėseną. Stebėsenos metu ornitologų užfiksuota 69 paukščių rūšys.

ŽINDUOLIAI

Paprastoji voverė
(*Sciurus vulgaris*)

Kurmis (*Talpa europaea*)
(pastebėti pėdsakai)

PAUKŠČIAI

Kėkštąs
(*Garrulus glandarius*)

Liepsnelė
(*Erithacus rubecula*)

Didžioji zylė
(*Parus major*)
(nuotr. S. Paltanavičius)

MOLIUSKAI (minkštakūniai)

Vynuoginė sraigė
(*Helix pomatia*)

Paprastoji gintarė
(*Succinea putris*)

Taškuotoji arianta
(*Arianta arbustorum*)

Juostasraigė
(*Cepaea sp.*)

Dirvašliužis
(*Deroceras sp.*)

VARLIAGYVIAI

Pievinė varlė
(*Rana temporaria*)
(nuotr. R. Bartz)

VABZDŽIAI

Raudonkojė skydblakė
(*Pentatoma rufipes*)

Širšuolas
(*Vespa crabro*)
(nuotr. Wikipedia)

Pelėdgalvis
(*Cirrha icteritia*)

6.3.1. Ilustracija. Teritorijoje 2025 m. rugsėjo 13 d. stebėtos gyvūnų rūšys/gentys (nuotr. L. Stumbrienė, jei nenurodyta kitaip).

6. EKOLOGINĖ ANALIZĖ

6.4 ISTORINĖ SAUGOMOS KERPĖS RADAVIETĖ

Greta nagrinėjamos teritorijos identifikuota vienintelė Vilniaus miesto teritorijoje istorinė, Lietuvoje labai retos lapiškosios kerpės - latakinio gleivyčio (*Scytinium palmatum*) - radavietė.

Ši rūšis minėtoje radavietėje nebeauga (paskutinį kartą buvo pastebėta 1998 m.), ir pastaraisiais dešimtmečiais buvo aptikta tik Kuršių Nerijoje ir Palangos m. sav. teritorijoje, ir yra įrašyta į LR Raudonąją knygą.

Įprastai latakinis gleivytis auga velėnėlėmis tarp žolių ir samanų retažolėse pievose ant kalkingo smėlio.

6.4.1. Iliustracija. Latakinis gleivytis (nuotr. J. Motiejūnaitė).

Teritorijoje aptiktos radavietės

Teritorijoje aptinkamų prašytų saugomų rūšių radavietės:

Nr.	Pavadinimas	Lot. pavadinimas	Radavietės kodas	Plotas	Paskutinio stebėjimo data
1.	Latakinis gleivytis	<i>Scytinium palmatum</i>	RAD-LEP-COR-8557	0.17 km²	1998-05-20

Teritorijoje aptinkamų prašytų saugomų rūšių radaviečių (pavienių stebėjimų) **nerasta**.

6.4.2. Iliustracija. Iškarpa iš Saugomų rūšių informacinės sistemos (SRIS) išrašo.

6.5 INVAZINĖS IR SVETIMŽEMĖS RŪŠYS

Teritorijoje gausu invazinių rūšių, kurios daro didelę žalą biologinei įvairovei. Todėl būtina mažinti ir kontroliuoti invazinių rūšių plitimą ne tik nagrinėjamos teritorijos ribose, bet ir platesnėje jos kaimynystėje.

TERITORIJOJE AUGANČIOS INVAZINĖS AUGALŲ IR GYVŪNŲ RŪŠYS

Smulkiažiedė sprigė (*Impatiens parviflora*)
Pakankamai efektyvi kontrolės priemonė – dažnas augalų pjovimas, neleidžiant augalams subrandinti sėklų. Augalas vienametis, o jo sėklų bankas dirvožemyje yra trumpalaikis, todėl ši kontrolės ir naikinimo priemonė duoda gerą rezultatą.

Uosialapis klevas (*Acer negundo*)
Sparčiai ir agresyviai plintanti medžių rūšis, kuri nustelbia vietines augalų rūšis, retų rūšių buveines, neigiamai veikia žmonių sveikatą (uosialapio kleva žiedadulkės sukelia alergiją). Jauni, iki 1,5 m aukščio uosialapiai klevai naikinami juos raunant arba iškasant kastuvu.

Kanadinė rykštenė (*Solidago canadensis*)
Nedidelius kanadinių rykštenių sąžalynus galima išnaikinti juos iškasant arba reguliariai šienaujant prieš žydėjimą arba žydėjimo metu.

Raukšlėtalapis erškėtis (*Rosa rugosa*)
Pavienius krūmus ar nedidelius sąžalynus galima naikinti augalus iškasant. Didelius sąžalynus naikinti sudėtinga. Geriausia derinti augalų kasimą ir dažną ūglių pjovimą. Būtina žinoti, kad vieną kartą nupjovus ūglius sparčiau auga požeminiai šakniastiebiai ir sąžalynai dar sparčiau plečiasi.

6.5.1. Iliustracija. Teritorijoje identifikuotų invazinių ir svetimžemių rūšių lentelė.

Vienmetė šiušelė (*Erigeron annuus*)
Siekiant užkirsti kelią vienamečių šiušelių plitimui ir gausėjimui, augalus reikia nupjauti prieš žydėjimą arba jo pradžioje ir neleisti subrandinti sėklų. Augalus reikia pjauti bent kas 2 savaites, nes jie greitai atželia iš likusių kero dalių ir vėl ima žydėti.

Luzitaninis arionas (*Arion lusitanicus*), arba ispaninis arionas
Siekiant stabdyti ispaninių arionų plitimą, svarbu kontroliuoti pervežamus gyvus augalus ir substratą, tinkamai tvarkyti kompostą ir šalinti kitas sodų ir gėlynų atliekas. Dieną šliužai slepiasi drėgnose, ūksmingose vietose. Aktyvūs tamsiuoju paros metu, prieš lietų ar palijus.

KAI KURIOS TERITORIJOJE AUGANČIOS SVETIMŽEMĖS AUGALŲ RŪŠYS

Raudonasis ąžuolas (*Quercus rubra*)
Kartais vadinamas šiauriniu ąžuolu Paplitęs Šiaurės Amerikos rytuose. XVIII a. introdukuotas Europoje. Auginami kaip dekoratyviniai medžiai, kai kuriose šalyse plačiai paplitęs ir laikomas invaziniu. Nors jo mediena vertinama, tačiau stengiamasi vietoj iškirstų medžių sodinti vietines rūšis.

Penkialapis vynvytis (*Parthenocissus quinquefolia*)
Vijoklinis augalas, kilęs iš rytų ir centrinės Šiaurės Amerikos. Neprižiūrimas penkialapis vynvytis gali apkeroti medžius ir kitus augalus, elektros stulpus, statinius.

7. NUMATOMAS KONTEKSTAS

7.1 URBANISTINĖ VIZIJA

MB „Bauland“ 2021 m. parengtoje „Litexpo teritorijos urbanistinėje vizijoje“ „Sakų“ kvartale numatoma gyvenamoji ir rekreacinė funkcijos, kurioje darniai įsilieja „vaikų žaidimų aikštelės, natūrali galima, parkai, tvenkiniai, pasivaikščiojimo, dviračių takai“. Siūlomas laisvo planavimo užstatymo tipas su miesto vilų miško apsuptyje charakteriu.

Siekama, kad vystomi kvartalai įsiliėtų į gamtinę aplinką, susijungtų su Karoliniškių kraštovaizdžio draustiniu ir Neries upės slėniu, atkartotų organišką gamtos formas. Planuojami pėsčiųjų rekreaciniai takai susisiekiantys su Vingio ir Pasakų parkais ir Bukčių mišku.

„Litexpo teritorijos urbanistinė vizija“

Vilniuje: Jelskio ir Parodų g. kompleksas

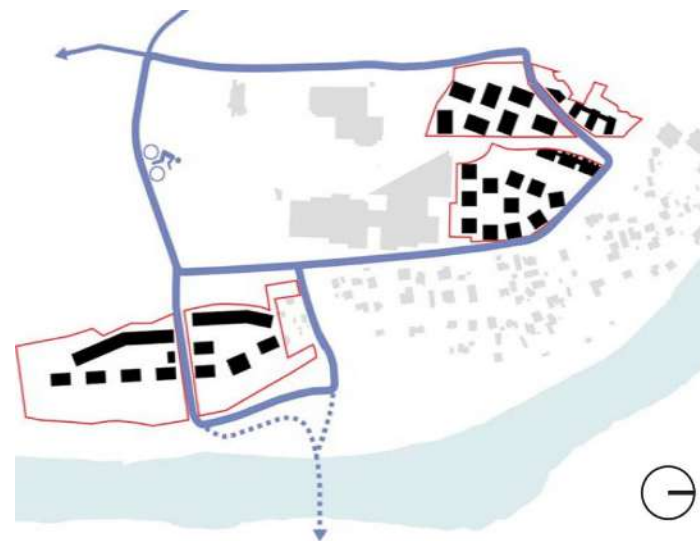

BAULAND

DARNU GROUP

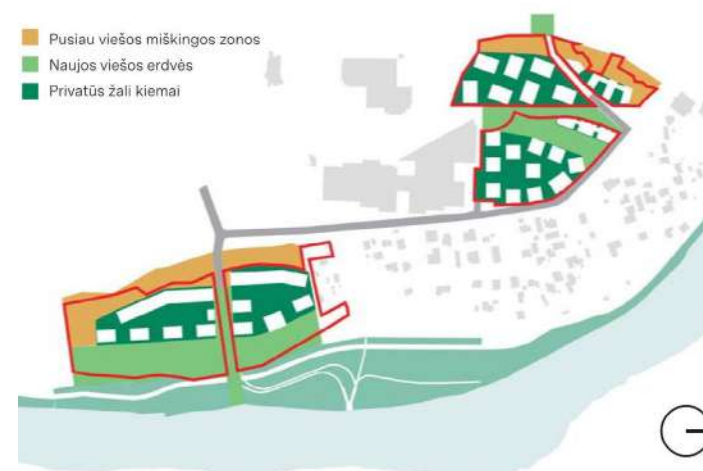
7.1.1. Iliustracija. MB „Bauland“ 2022 m. parengta „Litexpo teritorijos urbanistinė vizija“.

Jelskio g. numatoma kaip žaliaji gatvės jungtis. Numatomas žiedinis dviračių judėjimas - K. Jelskio gatve, toliau šiaurine teritorijos dalimi ir palei Lazdynų šlaitus vakarinėje teritorijos pusėje (kur dabar yra pėsčiųjų takas).

7.1.2. Iliustracija. „Litexpo“ teritorijos urbanistinėje vizijoje numatyto žiedinio dviračių judėjimo schema.

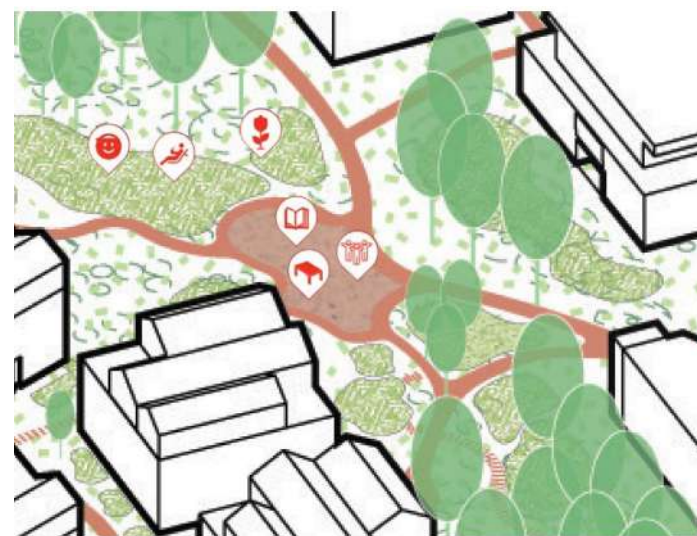
Vystomuose kvartaluose aiškiai klasifikuotos viešosios ir privačios erdvės, kiemus numatoma aptverti.

7.1.3. Iliustracija. „Litexpo“ teritorijos urbanistinėje vizijoje numatyto privačių, pusiau viešų ir viešų erdvių schema.

7.1.4. Iliustracija. „Litexpo“ teritorijos urbanistinėje vizijoje numatyto projektinių pasiūlymų aksonometrinė schema.

7.1.5. Iliustracija. „Litexpo“ teritorijos urbanistinėje vizijoje numatyto bendruomenės parko centrinės erdvės vizija.

Pagal studiją nagrinėjamoje teritorijoje numatytas bendruomenės parkas. Ši erdvė kuriama kaip neformali vieta susitikimams, bendruomenės veikloms ir laisvalaikio praleidimui.

Žalio charakterio skvero įvaizdis kuriamas, vystant miško temą, išlaikant gamtines formas bei miškui būdingus augalus. Išryškunami esami medžiai, šalia jų formuojamos poilsio aikštelės, o pagrindinėje erdvėje paliekama zona įvairioms veikloms.

Išpildant šią urbanistinę viziją, Parodų g. 11 sklype numatytoje bendruomenės erdvėje yra suprojektuota centrinė poilsio erdvė (plačiau aptariama 9-ame skyriuje). Kitų detalesnių siūlymų būtent nagrinėjamai, valstybinės žemės teritorijai urbanistinėje vizijoje nėra pateikta.

7. NUMATOMAS KONTEKSTAS

7.2 KVARTALO IŠDĖSTYMAS

Šalia nagrinėjamos teritorijos sklypuose Parodų g. 11 („Sakai“ II etapas, projektuojamas „Architektūros linija“) K. Jelskio g. 24 („Sakai“ III etapas, projektuojamas „Vilniaus architektūros studija“) ir K. Jelskio g. 26 („Sakai“ IV etapas, projektuojamas „Vilniaus architektūros studija“) projektuojami daugiabučiai gyvenamieji namai.

Projekto „Sakai“ II-ojo etapo statybos yra prasidėjusios, kiti du projektai yra viešinimo su visuomene stadijoje. Visų projektų plėtotėja UAB „Darnu group“.

Skirtingos architektūros kvartaluose numatomi 3-4 aukštų gyvenamieji namai, tarp kurių išdėstomos žaliosios erdvės, poilsio ir laisvalaikio zonos bei takų sistema. Visos automobilių stovėjimo vietos numatomos požeminėse automobilių stovėjimo aikštelėse. Pirmojo ir antrojo kvartalo sklypų žaliąsias erdves ir takų sistemą planuojama sujungti su sprendiniais, kurie bus suprojektuoti nagrinėjamoje teritorijoje.

Taip pat, numatoma sutvarkyti K. Jelskio (D kategorijos) gatvės atkarpą besiribojančią su statomu ir projektuojamais kvartalais įrengiant naujas dangas, pėsčiųjų ir dviračių takus. Gatvės sutvarkymo sprendiniai bus įvertinti, priimant sprendinius nagrinėjamoje teritorijoje.

72.1. Iliustracija. „Sakai“ kvartalo II-ojo etapo vizualizacija.

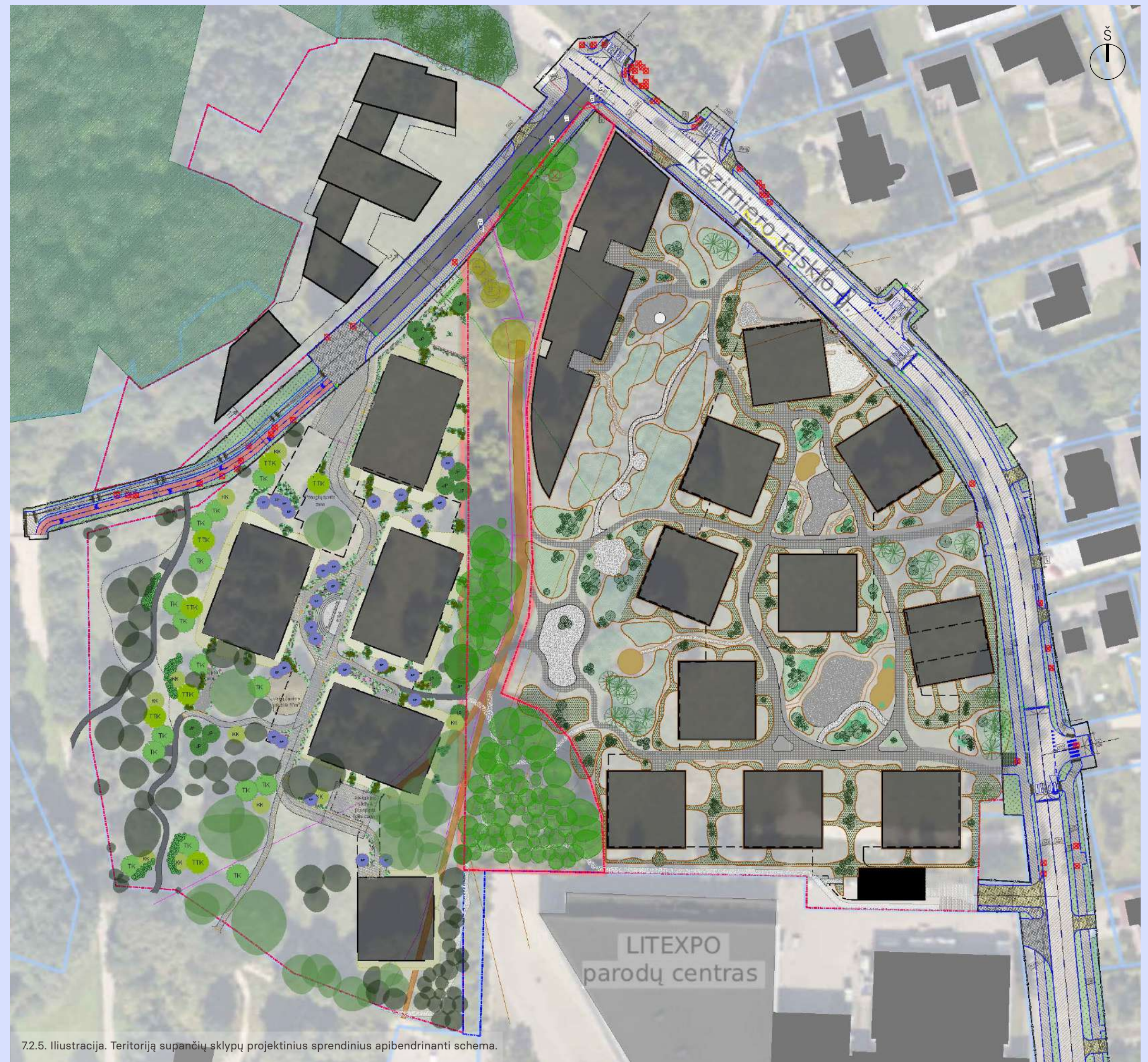
72.2. Iliustracija. „Sakai“ kvartalo III-ojo etapo vizualizacija.

72.3. Iliustracija. „Sakai“ kvartalo IV-ojo etapo vizualizacija.

72.4. Iliustracija. Visų trijų „Sakai“ kvartalo etapų, supančią nagrinėjamą teritoriją, vizualizacija.

72.6. Iliustracija. Kvartalo uždary ir atvirų erdvių išdėstymą apibendrinanti schema.

8. KAIMYNYSTĖS FUNKCINIAI RYŠIAI IR JUDĖJIMO SRAUTAI

8.1 ESAMI FUNKCINIAI RYŠIAI

Šiuo metu nagrinėjamos teritorijos gretimybėse dominuoja gyvenamieji namai, ji nepasižymi funkcinė įvairovė.

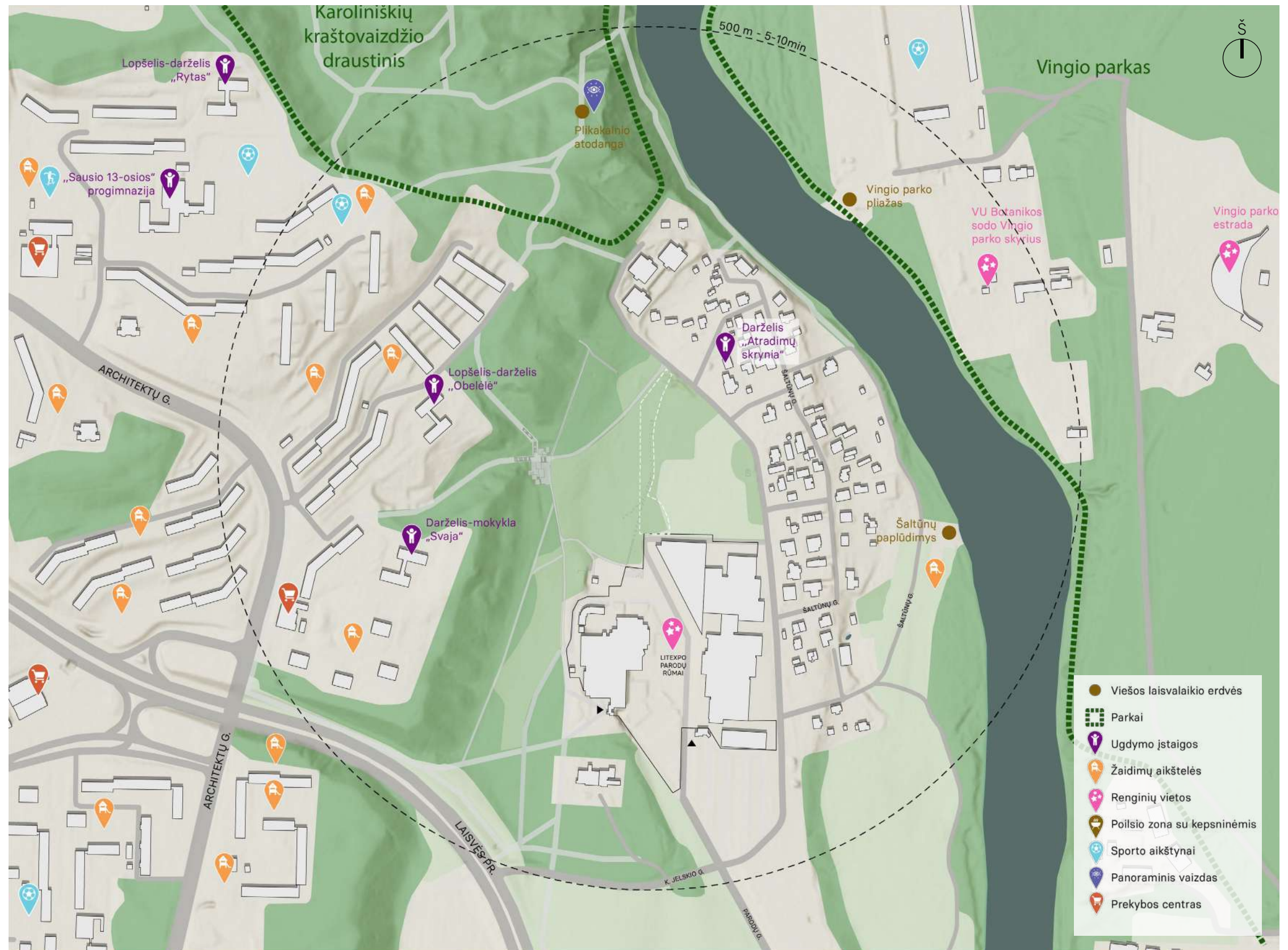
Greta teritorijos šiaurinio galo veikia privatus pusiau lauko darželis „Atradimų skrynia“, kurio didžioji dalis vaikams skirtų veiklų vyksta lauke - ne tik darželio teritorijos ribose, bet ir už jų, rengiant žygius į gretimas žaliąsias erdves, Karoliniškių kraštovaizdžio draustinį, Neries pakrantes.

Palypėjus laiptais link Lazdynų, galima pasiekti dar du darželius, o kiek toliau - ir kitas mikrorajono ugdymo įstaigas.

Pietinėje dalyje teritorija ribojasi su „Litexpo“ parodų centru. Nors šiuo metu parodų rūmai neturi nė vieno lankytojams skirto įėjimo savo šiaurinėje pusėje, šiame komplekse vykstantys renginiai generuoja didelius judėjimo srautus visoje kaimynystėje, kurie turi būti įvertinti, vystant nagrinėjamos teritorijos sprendinius.

Nagrinėjama teritorija turi potencialą tapti svarbia žaliąją jungtimi tarp ją supančių gyvenamųjų kvartalų, Lazdynų rajone esančių komercinių ir kitų įstaigų, Laisvės pr. transporto koridoriaus, Karoliniškių kraštovaizdžio draustinio ir palei Nerį išsidėsčiusių viešų lauko erdvių, kaip kad Šaltūnų paplūdimio.

Teritorijos kaimynystėje šiuo metu beveik nėra vaikams skirtų žaidimo aikštelių, trūksta viešų bendruomeninių erdvių, įvairioms naudotojų grupėms pritaiktų poilsio ir laisvalaikio erdvių.

8.1.1. Iliustracija. Teritorijos kaimynystėje egzistuojančių funkcijų schema.

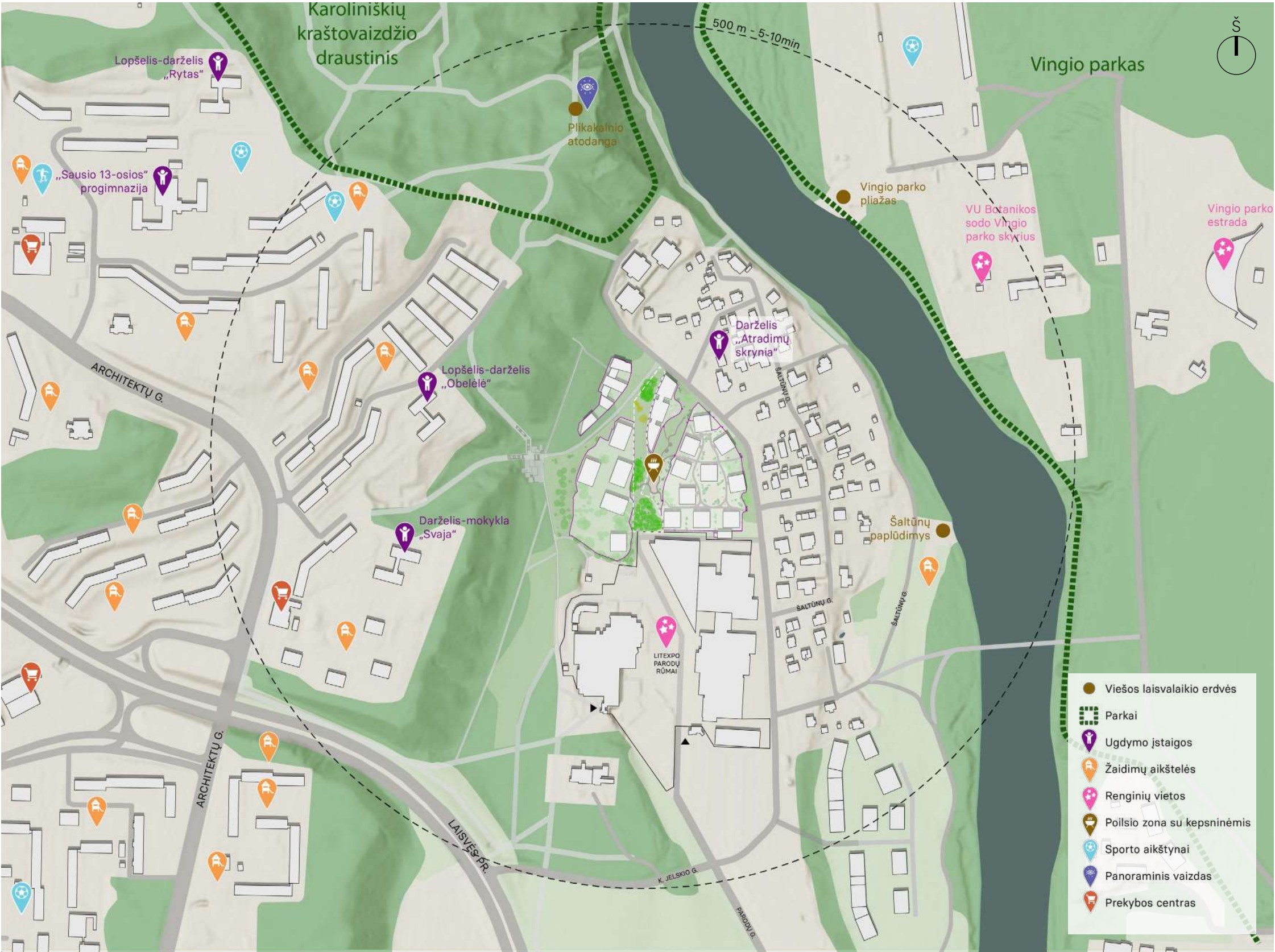
8. KAIMYNYSTĖS FUNKCINIAI RYŠIAI IR JUDĖJIMO SRAUTAI

8.2 NUMATOMI FUNKCINIAI RYŠIAI

Naujasis „Sakai“ kvartalas papildys kaimynystę ne tik mažo aukštingumo daugiabučiais namais, bet ir Parodų g. 11 sklypo teritorijoje numatoma įrengti bendruomenei skirta atvira žaliąja erdve. Ši erdvė susijungs su nagrinėjama teritorija į vientisą bendruomenės parką.

Joje bus integruota viešai prieinama poilsio zona su pikniko stalais, šėzlongais, suoliukais, šachmatų stalais. Atskiroje poilsio zonoje numatomi stacionarūs sporto įrenginiai.

Nors aptvertose „Sakai“ teritorijose yra numatomos vaikų žaidimo aikštelės, galima pastebėti, kad kaimynystėje išliks viešai prieinamų vaikų žaidimo erdvių trūkumas.

8.2.1. Iliustracija. Teritorijos kaimynystėje numatomų funkcijų schema.

8. KAIMYNYSTĖS FUNKCINIAI RYŠIAI IR JUDĖJIMO SRAUTAI

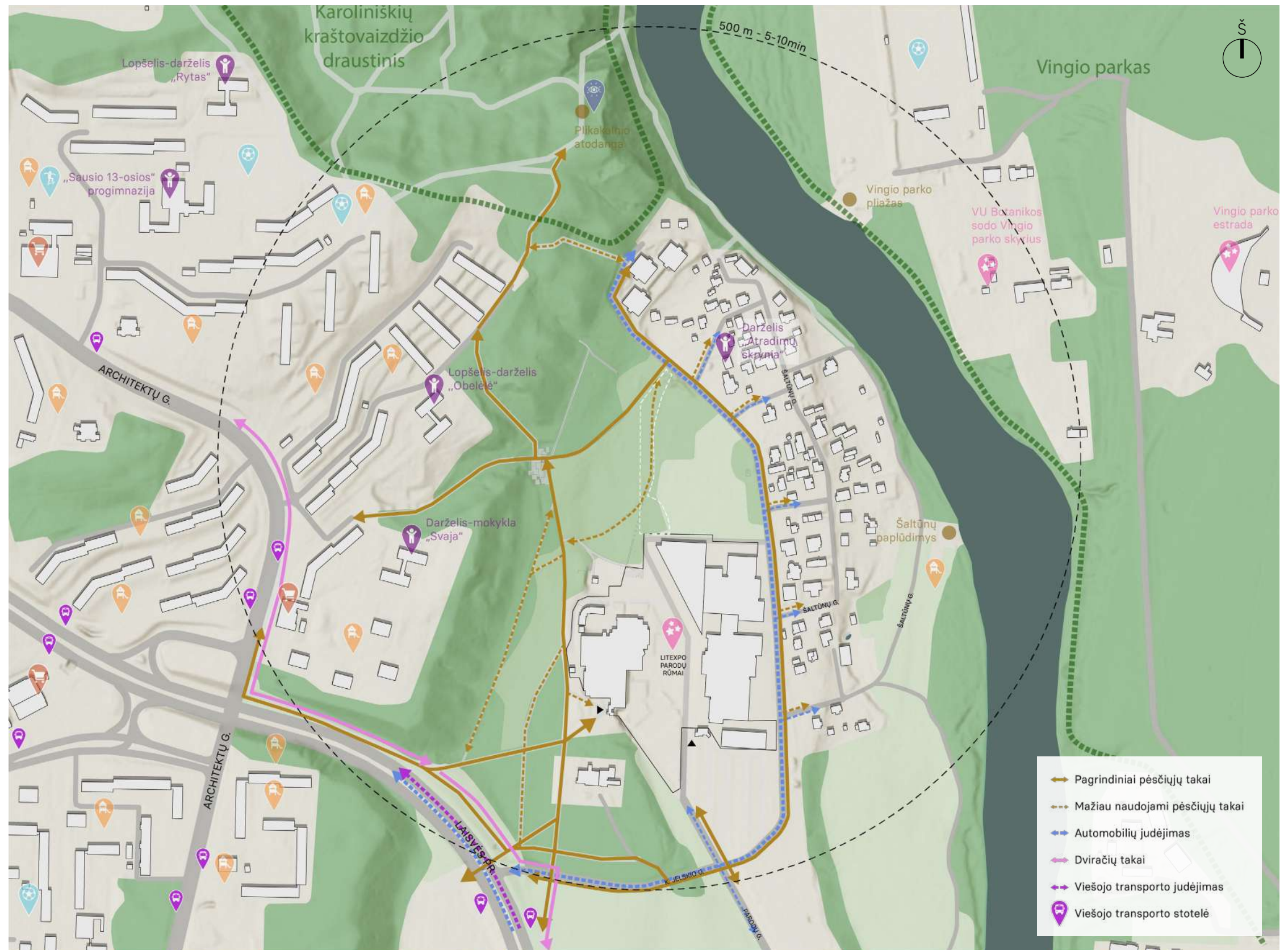
8.3 ESAMI JUDĖJIMO SRAUTAI

Šiuo metu teritorijoje yra išmintas takas, jungiantis pro vakarinį „Litexpo“ kraštą, link Laisvės pr. vedantį pėsčiųjų taką su K. Jelskio gatve. Visgi, dėl tankios augmenijos, pro kurią veda šis išmintas takas, didesnė dalis pėsčiųjų renkasi vakariau esantį asfaltuotą taką, jungiantį K. Jelskio g., laiptus į Lazdynus ir jau minėtą, link Laisvės pr. vedantį asfaltuotą taką.

Teritorijos gretimybėse vyrauja tik pėsčiųjų takų kertami gamtiniai plotai, ir tik ryčiau esančioje K. Jelskio g. vyksta mažo intensyvumo automobilių eismas į gyventojų būstus ir iš jų, taip pat į šalia esantį darželį.

Vykstant renginiams „Litexpo“ parodų centre, žymiai suintensyvėja automobilių ir pėsčiųjų eismas gatvėse, esančiose į rytus ir į pietus nuo parodų rūmų, sukeliant nepatogumų teritorijos gyventojams ir darželio lankytojams.

Nagrinėjamos teritorijos gretimybėse šiuo metu nėra dviračių eismui skirtų takų.

8.3.1. Iliustracija. Esamų judėjimo srautų teritorijos kaimynystėje schema.

8. KAIMYNYSTĖS FUNKCINIAI RYŠIAI IR JUDĖJIMO SRAUTAI

8.4 NUMATOMI JUDĖJIMO SRAUTAI

Planuojant kvartalo užstatymą, buvo siekta išsaugoti pėsčiųjų judėjimo galimybes pietinėje teritorijos pusėje.

Ir K. Jelskio g. 24 ir Parodų g. 11 namus juosiančios tvoros buvo atitrauktos nuo „Litexpo“ teritorijos, siekiant palikti praėjimus bendruomenės parką kertantiems pėstiesiems.

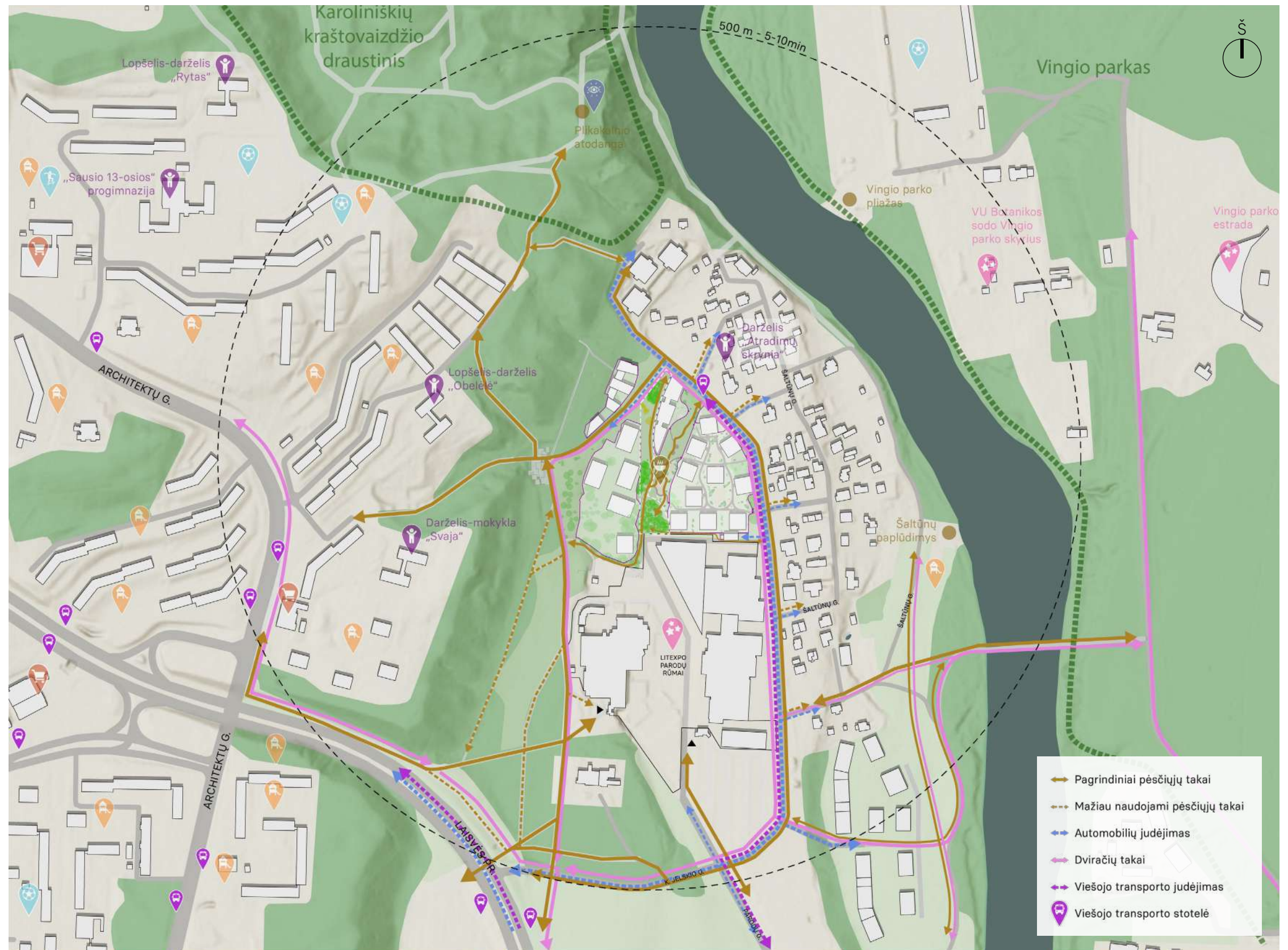

8.4.1. Iliustracija. Numatomų judėjimo srautų nagrinėjamoje teritorijoje schema.

Taip pat, svarbu pažymėti, kad greta „Sakai“ kvartalo numatoma įrengti viešojo transporto stotelę, todėl kaimynystė, įskaitant projektuojamą viešąją erdvę, taps lengviau pasiekama viešuoju transportu.

Teritorijoje taip pat numatoma įrengti papildomus dviračių takus, atnaujinti esamus pėsčiųjų takus. Bus vykdomas K. Jelskio g. sutvarkymas, o piečiau nuo Šaltūnų paplūdimio taip pat numatyta pastatyti naują pėsčiųjų ir dviratininkų tiltą, sudarysiantį geresnes darnaus judumo galimybes tarp Lazdynų ir Vingio parko.

8.4.2. Iliustracija. Numatomų judėjimo srautų teritorijos kaimynystėje schema.

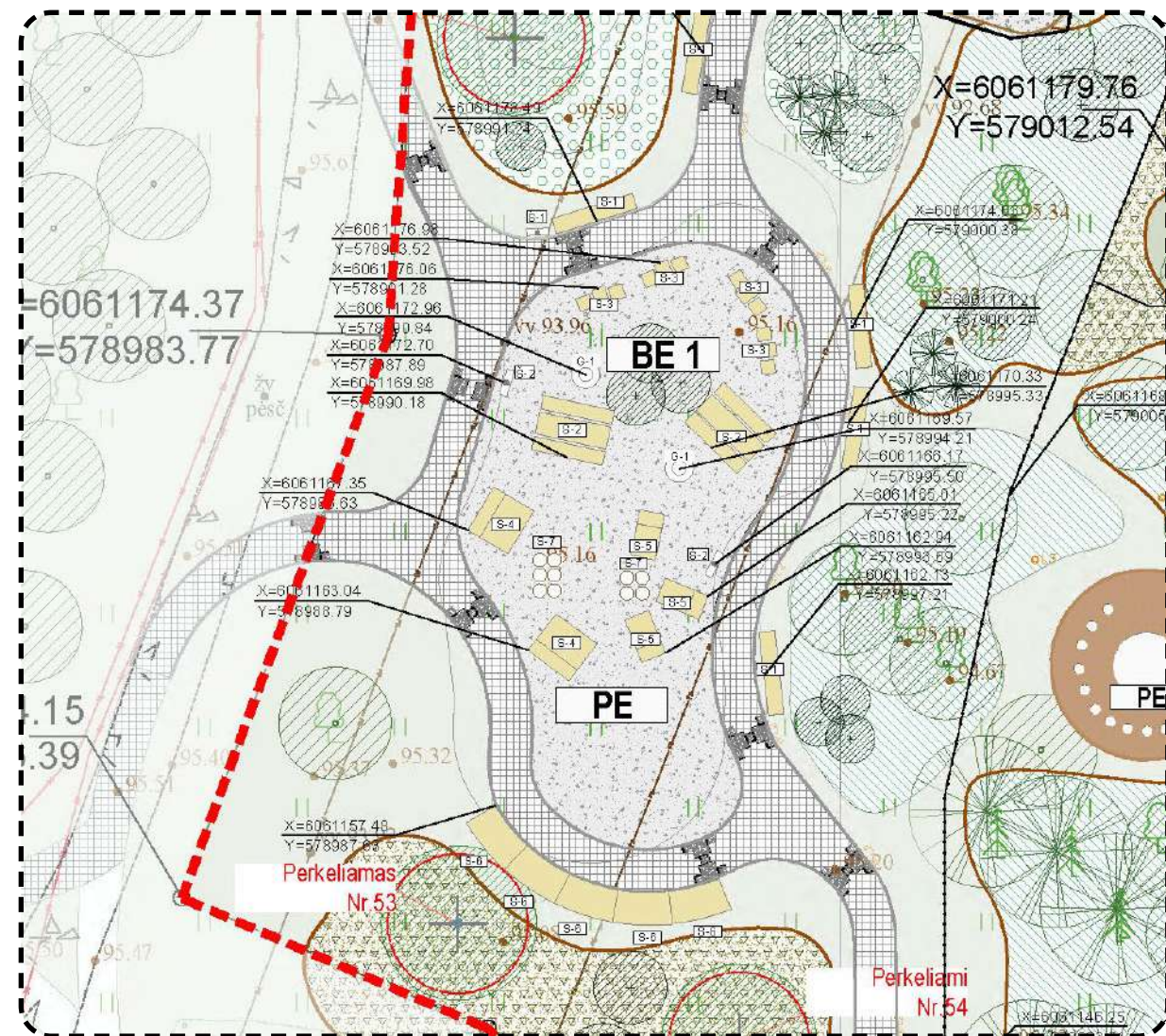
9. GRETA NUMATOMA BENDRUOMENĖS ERDVĖ

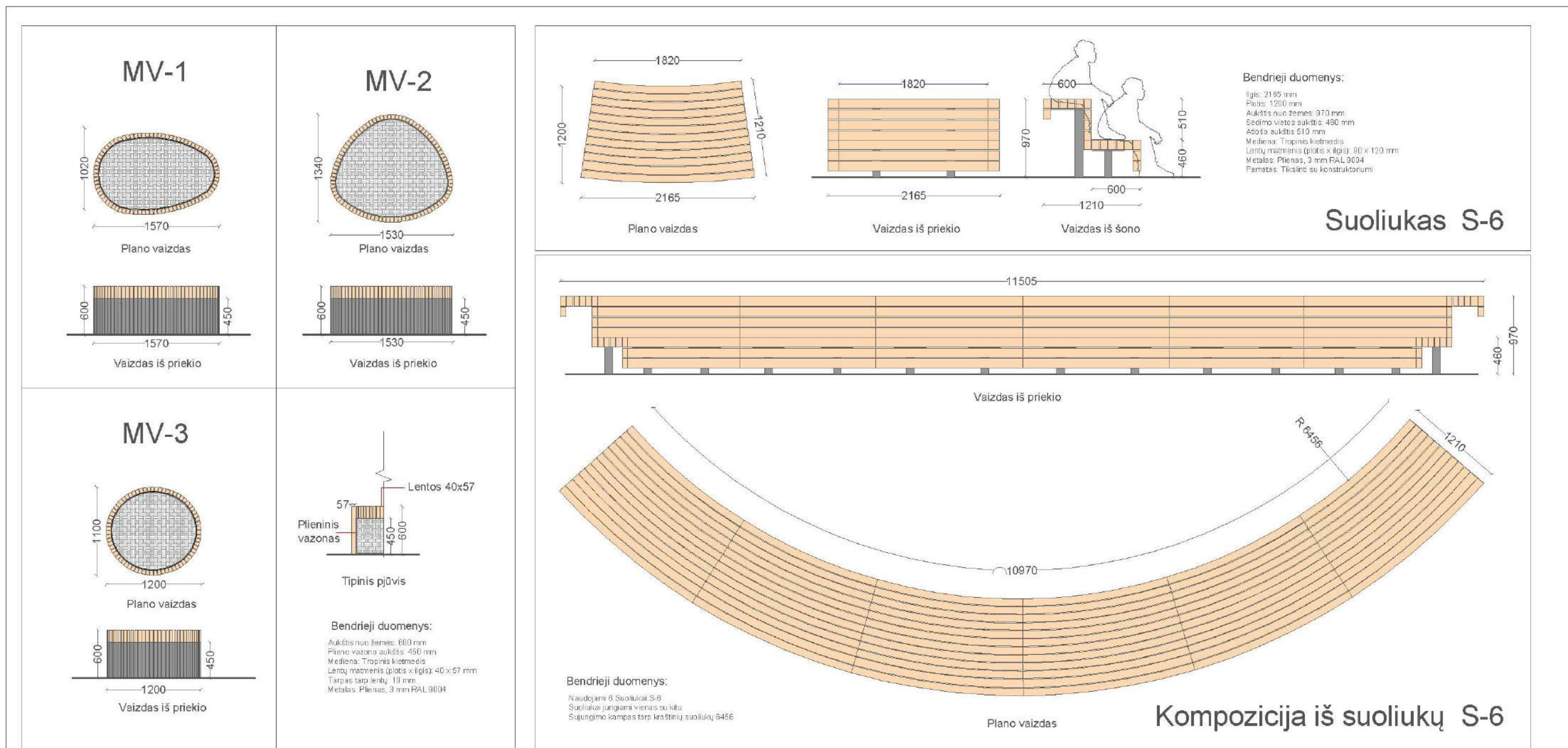
Teritorijos rytuose, tarp sklypo Parodų g. 11 pastatų numatoma viešai prieinama, gausiai apželdinta bendruomenės erdvė.

Joje bus integruotos viešai prieinamos poilsio zonos su pikniko stalais, šėzlongais, suoliukais, šachmatų stalais.

Visa mažoji architektūra bus pagaminta iš nerūdijančio plieno ir natūralaus padengimo medžio. **Siūloma išlaikyti tęstinumą ir nagrinėjamoje teritorijoje naudoti tuos pačius mažosios architektūros elementus.**

9.4.1. Iliustracija. (Žemiau ir dešinėje) Gyvenamosios paskirties pastatų (daugiabučių) Parodų g.11, Vilnius, Statybos projektas, MB „Bauland“.

9.4.3. Ilustracija. Parodų g. 11 bendruomenės erdvėje numatomos mažosios architektūros elementai (Gyvenamosios paskirties pastatų (daugiabučių) Parodų g.11, Vilnius, Statybos projektas, MB „Bauland“).

10. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

TERITORIJOS VAIDMUO MIESTO ŽALIAJAME TINKLE

Rengiant teritorijos sutvarkymo sprendinius, svarbu atsižvelgti į jos vaidmenį platesnėje gamtinio karkaso struktūroje ir esamą aplinkinį kontekstą - šalia esančias saugomas teritorijas, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas, saugomus gamtos paveldo objektus. Šie traukos objektai yra svarbūs visuomenei, todėl būtina užtikrinti prieigą prie jų, numatant reikalingas jungtis su esama ir planuojama vystyti infrastruktūra. Tuo pačiu, turi būti kuriamos kuo palankesnės sąlygos natūraliam augalų bendrijų ir gyvūnų populiacijų ir jų migracijos kelių formavimuisi į šalia esančias saugomas teritorijas, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas ar kitas žaliąsias jungtis.

BIOĮVAIROVĖS PRIEGLOBSTIS

Šiuo metu teritorija pasižymi sąlyginai turtingu gamtiniu kraštovaizdžiu ir rūšių gausa. Siūloma siekti kuo labiau išsaugoti šį gyvybingą erdvės charakterį ir užtikrinti, kad kuriama žaliaji erdvė, nors ir nedidelė, teiktų gamtos prieglobstį tiek žmonėms, tiek įvairioms vietinėms gyvūnijoms ir augalijos rūšims.

Teritorijoje turi būti išvalytos šiukšlės, naikinami invaziniai augalai ir invaziniai gyvūnai. Atsižvelgiant į aukščiau identifikuatą teritorijos svarbą miesto žaliajame tinkle, rekomenduojama išsaugoti kuo natūralesnę augaliją, želdinius (ornitochorinius krūmus, brandžius drevėtus medžius ir kt.). Kadangi teritorija patraukli šikšnosparniams ir paukščiams, planuojamoje želdinių teritorijoje rekomenduojama įrengti dirbtines buveines (inkilai).

TERITORIJOJE NUMATOMOS JUNGTYS

Svarbu išsaugoti galimybę platesnės kaimynystės gyventojams ir kitiems teritorijos lankytojams laisvai judėti per naujai kuriamą viešąją erdvę, vengiant akligatvio efekto. Gretimų sklypų sprendiniuose numatyti pėsčiųjų servitutai turi būti apgalvotai apjungiami į teritorijos išplanavimą, siekiant juos

padaryti kuo akivaizdesnius, lengvai prieinamus ir randamus, erdviškai patrauklius pėstiesiems.

Teritorija turi potencialą tapti aiškesne, intuityvesne jungtimi link Karoliniškių kraštovaizdžio draustinio.

Dėl nedidelio nagrinėjamos teritorijos dydžio joje nerekomenduojama numatyti atskirų, dviračiams skirtų takų.

FUNKCINIAI RYŠIAI

Turi būti įvertinami sklype Parodų g. 11 suprojektuotos bendruomenės parko dalies sprendiniai, ieškant sinergijos su jais ir vengiant bereikalingo funkcijų dubliavimosi.

Dėka turtingos biologinės įvairovės, kuria pasižymi nagrinėjama teritorija, matomas svarbus potencialas kurti ryšius su kaimynystėje esančiais vaikų darželiais ir kitomis ugdymo įstaigomis, formuoti edukacines, aplinkosauginiam švietimui skirtas erdves.

Dėl teritorijos kaimynystėje matomo viešai prieinamų vaikų žaidimų aikštelių trūkumo, taip pat matomas potencialas kurti gamta paremtas vaikų žaidimų erdves.

ESAMŲ INŽINERINIŲ TINKLŲ APSAUGOS ZONOS

Rengiant teritorijos sutvarkymo sprendinius, parenkant augalus ir sodinimo vietas, svarbu atsižvelgti į esamus ir projektuojamus inžinerinius tinklus ir jų apsaugos zonas. Apsaugos zonose negalima pastatų statyba, taip pat ribojamas medžių sodinimas.

MAŽOJI ARCHITEKTŪRA

Atsižvelgiant į teritorijos charakterį, kvartalo urbanistinės vizijos rekomendacijas ir Parodų g. 11 suprojektuotos viešosios erdvės sprendinius, siūloma išlaikyti natūralių medžiagų paletę ir, kur įmanoma, taikyti tuos pačius mažosios architektūros sprendinius, kaip numatyta Parodų g. 11 kraštovaizdžio sprendiniuose.

PASTABA: BUS PILDOMA, ATSIŽVELGIANT Į GYVENTOJŲ POREIKIŲ APKLAUSOS REZULTATUS.

10.4.1. Ilustracija. Vaizdas iš nagrinėjamos teritorijos link Karoliniškių kraštovaizdžio draustinio ir televizijos bokšto (nuotr. G. Stogis).

11. BIBLIOGRAFIJA

Godienė, G. (2020). Gamtinis Lazdynų stomuo - *genius loci* pamatas. Straipsnis leidinyje *Viskam savas laikas*. Nuoroda: <https://www.vcb.lt/wp-content/uploads/2020/11/Viskam-savas-laikas-1.pdf> (2025 09 23)

Orižauskas, G. (2022). „Modernizmo sodas: Lazdynų apželdinimo projektas“. Leidinys skirtas dendrologės Valentinos Šimukonytės, suprojektavusios Lazdynų želdinius, 90-osioms gimimo metinėms. Lazdynų „Ryto“ bendruomenė Vilnius. Nuoroda: https://www.vcb.lt/wp-content/uploads/2022/06/Medziu-knyga-WEB_compressed.pdf (2025 09 21)

Vėžienė, A. (2020). Viskam savas laikas. Leidinys skirtas Lazdynų gyvenamojo rajono 50-čio jubiliejui ir skulptūros „Rytas“ 45-osioms pastatymo metinėms. Lazdynų „Ryto“ bendruomenė. Vilnius. Nuoroda: <https://www.vcb.lt/wp-content/uploads/2020/11/Viskam-savas-laikas-1.pdf> (2025 09 21)

